

MARTINSKÉ NOVINY

4 /2024

OFICIÁLNY
SPRAVODAJCA
MESTA MARTIN

16. apríl 2024,
V. ročník

Od oslobodenia nášho mesta uplynulo 79 rokov **5**

Voľby prezidenta v Martine: Výsledok bol mimoriadne tesný

Peter Pellegrini vyhral súboj s Ivanom Korčokom o 358 hlasov, rozhodujúci náskok získal v Košútoch, kde vyhral v každom volebnom okrsku.

2 - 3

V meste sa diskutuje o novej parkovacej politike, debata sa začala v Záturčí

Obyvateľom najmladšieho sídliska sa nie celkom pozdával návrh obmedziť vyhradené parkovacie miesta, no nedá sa povedať, že by ho hneď zavrhli.

6

Voľby prezidenta v našom meste: Bolo to tesné, v prospech víťaza rozhodli najmä Košúty

Budúci prezident SR Peter Pellegrini.
Foto: FB PP

Ivan Korčok získal veľký počet hlasov, ale nestačilo to.
Foto: FB IK

V samotnom okrese Martin vyhral Peter Pellegrini s väčšou prevahou, silnou mobilizáciou voličov otočil výsledok z prvého kola prezidentských volieb vo svoj prospech.

V sobotu 15. júna sa funkcie prezidenta Slovenskej republiky ujme Peter Pellegrini, ktorý v pozícii hlavy štátu nahradí Zuzanu Čaputovú. Dnes už bývalý predseda parlamentu a stále ešte šéf Hlasu-SD (čoskoro ukončí členstvo v druhej najsilnejšej vládnej strane) vstúpi do prezidentského paláca

so silným mandátom, ktorý získal v druhom kole volieb prezidenta SR konaných len pred pár dňami.

Rozhodnúť o budúcom prezidentovi prišlo v sobotu 6. apríla 2 671 279 voličov, volebná účasť tak v rámci Slovenska prekročila hranicu 61 percent. Viac ľudí prišlo hlavu štátu v druhom kole voliť len v roku 1999 pri historicky prvej priamej voľbe prezidenta, keď v súboji s Vladimírom Mečiarom jasne vyhral Rudolf Schuster.

Pripomeňme si, že v prvom kole volieb, pri volebnej účas-

ti 51,91 %, spomedzi deviatich kandidátov najviac hlasov získal Ivan Korčok – 958 393, čo predstavovalo 42,51 %. Spolu s ním do druhého kola volieb postúpil Peter Pellegrini s 834 718 hlasmí, čo predstavovalo 37,02 %. Tento výsledok bol pre mnohých politických pozorovateľov a komentátorov prekvapením, pretože prieskumy verejnej mienky skôr favorizovali predsedu Hlasu-SD.

O dva týždne sa však karta obrátila. V druhom kole volieb prezidenta vyjadrilo dôveru Petrovi Pellegrinimu

1 409 255 voličov, čo predstavuje 53,12 %. Rodák z Banskej Bystrice získal o 574 537 hlasov viac než v prvom kole. Aj vďaka silnej mobilizácii, ktorá sa prejavila už v spomínanej vyššej účasti. Viac hlasov pri pohľade na históriu prezidentských volieb získal len Rudol Schuster a to 1 727 481 pri rekordnej volebnej účasti 73,89 percenta.

Ivanovi Korčokovi v druhom kole volieb dalo hlas 1 243 709 voličov, čo predstavuje 46,87 %. Takýto počet hlasov by v minulosti v pohode stačil na víťazstvo,

MARTINSKÉ NOVINY

● Vydáva Televízia Turiec, s. r. o., Moskovská 1, 036 01 Martin, IČO: 31647308 ● mesačník ● Adresa redakcie: Moskovská 1, Martin ● Šéfredaktor: Roman Kopka ● Redakčná rada: Bruno Horecký, Renata Habrunová, Zuzana Kalmanová. ● Redakcia: redakcia@martinskenoviny.sk ● Vychádza v náklade 23 000 kusov ● Tlač: Vltava Labe Média, a. s., Olomouc ● Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek použitie časti alebo celku, najmä rozmnožovanie a šírenie textov a fotografií akýmkoľvek mechanickým alebo elektronickým spôsobom aj v inom než slovenskom jazyku bez písomného povolenia vydavateľa je zakázané. Samostatne nepredajné. * Redakcia nezodpovedá za právnu stránku a obsah inzerátov a za obsah príspevkov od externých prispievateľov. EV 5932/20, ISSN 2729-7632.

napríklad Zuzana Čaputová v roku 2019, teda v predchádzajúcich voľbách prezidenta, získala 1 056 582 hlasov, avšak treba dodať, že pri oveľa nižšej volebnej účasti, ktorá vtedy neprekročila hranicu 42 percent.

Ako to bolo v Martine

V celoslovenskom meradle Peter Pellegrini vyhral nad Ivanom Korčokom pomerne s jasným náskokom, v meste Martin (volebná účasť 66,03 %) bol však v druhom kole súboj medzi týmito kandidátmi oveľa napínavejší a dramatickejší.

Predseda Hlasu-SD vyhral vo všetkých troch mestách a v 33 obciach okresu Martin.

Budúcemu prezidentovi dalo hlas 13 916 občanov, Ivanovi Korčokovi 13 558. Peter Pellegrini tak v Martine vyhral o 358 hlasov, na percentá to bol pomer 50,65:49,34.

Z pohľadu martinských mestských častí predseda Hlasu-SD vyhral súboj s Ivanom Korčokom v pomere 5:2, ale takmer všade to bolo veľmi tesné. Uspel v mestskej časti Ladoveň-Jahodníky-Tomčany (50,37:49,62 %, rozdiel 43 hlasov), na Severe (50,79:49,20 %, rozdiel 49 hlasov), v Košútoch (56,29:43,70 %, rozdiel 359 hlasov), Priekope (51,05:48,94 %, rozdiel 108 hlasov) a v Záturčí (50,45:49,54 %, rozdiel 34 hlasov). Za kratší koniec ťahal v mestských častiach Martin-Stred (47,85:52,14 %, rozdiel 115 hlasov) a Podháj-Stráne (48,34:51,65 %, rozdiel 127 hlasov). Voľby v meste vyhral Peter Pellegrini najmä vďaka hlasom z Košút, kde bol rozdiel medzi kandidátmi najvyšší.

V Martine občania volili v 52 volebných okrskoch, v 31 prípadoch vyhral P. Pellegrini a v 19-tich I. Korčok. Paradoxne, dvakrát sa zrodila remíza a to vo volebnom okrsku č. 10 na Ladovni (Ulica M. Haľamovej, Ševčenkova a Petrikovicha) a v okrsku č. 39 v Priekope (Kratinova od č. 45, Devínska, Nákladné nádražie, Ulica J. Kučeru).

Čo hovoria čísla z okresu Martin

V samotnom okrese Martin bolo pri volebnej účasti 67,81 % víťazstvo Petra Pellegrini jednoznačnejšie a to v pomere 53,92:46,07 %, prepočítané na hlasy to je: 27 785 ku 23 737.

Šéf Hlasu-SD vyhral vo všetkých troch mestách (Martin, Vrútky, Turany) a v 33 obciach okresu Martin. Naopak, Ivan Korčok bodoval len v šiestich obciach a to v Dolnom Kalníku, Dražkovciach, Košťanoch nad Turcom, Turčianskom Petre, tesne v Sklabinskom Podzámku a vo Vrútku.

Ešte upriameme pozornosť na jednu zaujímavosť. V mestách okresu Martin získal Peter Pellegrini 17 421 hlasov (51,69 %) a Ivan Korčok 16 279 hlasov (48,30 %).

Na vidieku bol pomer v prospech budúcej hlavy štátu ešte priaznivejší, P. Pellegrini získal 10 364 hlasov (58,15 %) a Ivan Korčok 7 458 hlasov (41,84 %).

Na záver si ešte pripomeňme, že v prvom kole volieb vyhral v okrese Martin Ivan Korčok s 18 748 hlasmi (42,30 %), na 2. mieste bol Peter Pellegrini so 16 909 hlasmi (38,15 %) a tretia priečka patrila Štefanovi Harabinovi so 6 234 hlasmi (14,06 %). Ďalej v poradí skončili Ján Kubiš s 1 021 hlasmi (2,30 %) a Igor Matovič so 676 hlasmi (1,52 %). Zvyšní kandidáti nezískali ani jedno percento hlasov. Volebná účasť v 1. kole bola v okrese Martin na úrovni 58,24 %.

Roman Kopka

Mesto Martin

1. kolo: 56,58 % účasť			2. kolo: 66,03 % účasť		
	počet hlasov	počet hlasov v %		počet hlasov	počet hlasov v %
Ivan Korčok	10 669	45,32	Peter Pellegrini	13 916	50,65
Peter Pellegrini	8 376	35,58	Ivan Korčok	13 558	49,34
Štefan Harabin	3 195	13,57			
Ján Kubiš	559	2,37			
Igor Matovič	392	1,66			
Marian Kotleba	136	0,57			
Patrik Dubovský	119	0,50			
Milan Náhlik	38	0,16			
Krisztián Forró	19	0,08			

Okres Martin

1. kolo: 58,24 % účasť			2. kolo: 67,81 % účasť		
	počet hlasov	počet hlasov v %		počet hlasov	počet hlasov v %
Ivan Korčok	18 748	42,30	Peter Pellegrini	27 785	53,92
Peter Pellegrini	16 909	38,15	Ivan Korčok	23 737	46,07
Štefan Harabin	6 234	14,06			
Ján Kubiš	1 021	2,30			
Igor Matovič	676	1,52			
Marian Kotleba	283	0,63			
Patrik Dubovský	275	0,62			
Milan Náhlik	67	0,15			
Krisztián Forró	33	0,07			

Slovensko

1. kolo 51,91 % účasť			2. kolo 61,14 % účasť		
	počet hlasov	počet hlasov v %		počet hlasov	počet hlasov v %
Ivan Korčok	958 393	42,51	Peter Pellegrini	1 409 255	53,12
Peter Pellegrini	834 718	37,02	Ivan Korčok	1 243 709	46,87
Štefan Harabin	264 579	11,73			
Krisztián Forró	65 588	2,90			
Igor Matovič	49 201	2,18			
Ján Kubiš	45 957	2,03			
Patrik Dubovský	16 107	0,71			
Marian Kotleba	12 771	0,56			
Milan Náhlik	3 111	0,13			

Začína sa s kosením.

Prvá kosba v Martine, začne sa 17. apríla, bude prebiehať inak ako po minulé roky. Po dôkladnom preskúmaní a zvážení možností bol zvolený variant kosby mulčovaním pre jeho mnohé výhody. Mulčovanie je proces, pri ktorom sa na povrch pôdy aplikuje vrstva materiálu (zvyškov posekanej trávy) s cieľom zachovať vlhkosť, potlačiť rast buriny a poskytnúť živiny pre rast rastlín. Ďalšie kosby v tomto roku budú vykonané v bežnom režime, ktorý zahŕňa odstránenie zvyškov trávy po skosení.

Celosvetový charitatívny beh aj v Martine.

V nedeľu 5. mája sa môžu aj Martinčania pridať k celosvetovému charitatívnemu bežeckému podujatiu Wings for Life World Run. Štartovací signál zaznie v rámci celého Slovenska o 13. h. U nás bude prezentácia účastníkov prebiehať od 12. h v areáli Šport parku na Pltníkoch, kde sa bude aj štartovať. Počas pretekov, trať je situovaná najmä na cyklotrase popri rieke Turiec, je účastník naháňaný pohyblivou cieľovou čiarou – virtuálnym Catcher Carom, ktorý začína prenasledovať účastníkov 30 minút po štarte a odchyťava jedného za druhým. Účastník dobehne do cieľa v momente, keď ho Catcher Car dobehne. Účastníci bežia pre tých, ktorí nemôžu. Pre ľudí, ktorí si nemôžu užiť slobodu z pohybu svojho tela. Bežíme preto, aby sme pomohli nájsť liek na poranenia miechy. **(KP)**

Konečne sa začalo s rekonštrukciou nebezpečnej križovatky pod Bystričkou

Na zvýšení bezpečnosti na problematickej križovatke sa už aj reálne pracuje. Foto: archív mesta Martin / Miroslav Hamar

Motoristi sa ešte aj teraz musia obrniť poriadnou dávkou trpezlivosti, aby z vedľajších komunikácií v smere od letného kúpaliska alebo od Bystričky bezpečne prešli rizikovou križovatkou na martinskom obchvate. Zložitú situáciu musia riešiť aj chodci.

Prípravy a najmä hľadanie čo najlepšieho riešenia vrátane financií trvalo veľmi dlho, dá sa povedať, že roky.

Veľa by vedeli rozprávať aj predstavitelia samosprávy z Martina či Bystričky, ktorí často klopali na dvere ministerstva dopravy či Slovenskej správy ciest. Nie raz si aj spolu s občanmi museli povzdychnúť nad posunutím termínov stavby.

Reč je o križovatke pod

Bystričkou na martinskom obchvate v západnej časti mesta, ktorá robí starosti mnohým motoristom, ale aj chodcom. V dopravnej špičke je preplnená, snaha prejsť z jednej strany na druhú cez dva jazdné pruhy prináša mnohé riziká. A bezpečné nie je ani odbočovanie, či už na Odtoky v smere od čerpacej stanice OMV alebo na Bystričku v smere od Koštian nad Turcom. Doslova trpíte, aby do vás zozadu niekto nenabúral, keď dávate prednosť oproti idúcim vozidlám. Na križovatke sa v minulosti stali aj vážnejšie nehody, dokonca i s tragickými následkami. Našťastie, dopravná situácia sa na tejto frekventovanej križovatke v priebehu niekoľkých mesiacov zmení k lepšiemu.

Po rekonštrukcii križovat-

ky, s ktorou sa začalo začiatkom apríla, pribudnú na martinskom obchvate ďalšie inteligentné semafore, ktoré budú zosúladené so svetelnou signalizáciou pri čerpacej stanici OMV na Robotníckej ulici. Umožnia motoristom a aj chodcom zvládnuť prechod cez frekventovanú komunikáciu prakticky bez akéhokoľvek rizika. Vybudované budú i odbočovacie pruhy vo všetkých smeroch a aj chodníky k semaforom. Priechod pre chodcov v smere od Turčianskych Teplíc bude osvetlený. Po investícii za viac ako 800-tisíc eur sa tak zásadne zvýši bezpečnosť všetkých účastníkov cestnej premávky. Hotovo by malo byť do konca letných prázdnin.

Roman Kopka

Obranu nepriateľa, ktorú tvorila celá nemecká 15. pešia divízia vybavená samohybnými delami, sa podarilo osloboditeľom Martina prelomiť o štvrtý na šesť ráno. Bolo to 11. apríla 1945.

Vo štvrtok 11. apríla sme si pripomenuli 79. výročie oslobodenia mesta Martin. Primátor Ján Danko a jeho zástupcovia Adam Žilák a Stanislav Thomka položili veniec k Pamätníku SNP na Severe. Spolu s nimi aj zástupcovia Okresného úradu v Martine, polície, armády, vojnových veteránov, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, žiaci Spojenej školy v Martine a samozrejme aj občania mesta.

„Už 79 rokov uplynulo od okamihu, keď do martinských ulíc v skorých ranných hodinách vstúpili vojská I. československého armádneho zboru, následne rumunskej armády a I. ukrajinského

Od oslobodenia nášho mesta uplynulo už 79 rokov

frontu. Pre obyvateľov nášho mesta sa stali symbolmi nádeje a obnovenej viery v lepší začiatok. Skončili sa roky utrpenia, strachu, beznádeje, útlaku a tyranie. Nebolo

to však zadarmo, túžba po normálnom živote v mieri bola vykúpená krvou, životmi tých, ktorí milovali svoje rodiny a svoje krajiny. Dokonca viac ako samých seba. A preto

si ich musíme pripomínať a zvlášť v časoch, keď vojna zúri len neďaleko od nás," povedal v slávnostnom príhovore Ján Danko, primátor Martina. **Roman Kopka**

Turčianska atletika oslávila 100 rokov, želáme jej všetko najlepšie

Atletika v Turci patrila a stále patrí k pevným pilierom kráľovnej športu na Slovensku. Má vo svojich radoch aj účastníkov olympijských hier, majstrovstiev sveta a aj európskych šampionátov.

Premiéra dokumentárneho filmu Petra Janíka, predstavenie vzácnej knižnej publikácie od autorov Pavla Slouka a Mariána Kalabusa, oceňovanie mnohých športových osobností, gratulácie k nádhernému výročiu, aj od primátora Jána Danko, či šéfa SAZ Petra Korčoka, ale aj stretnutia priateľov, ktorých dala dohromady kráľovná športu. Toto všetko a možno aj ešte viac sprevádzalo slávnostné podujatie k 100. výročiu vzniku turčianskej atletiky, ktoré sa v prvú

Najúspešnejší turčianski atléti storočia Lucia Hrivnák Klocová, Miroslav Vanko a Štefan Balošák pri krste knihy 100 rokov turčianskej atletiky. Foto: archív LHK

aprílovú sobotu uskutočnilo v Spojenej škole Martin.

Za atlétku storočia v Turci bola tak trochu podľa očakávania vyhlásená bežkyňa Lucia Hrivnák Klocová, ktorá sa zúčastnila štyroch olympijských hier. Pamätne je najmä jej vystúpenie pod piatimi kruhmi v Londýne v behu na 1 500 m, kde skončila na sen-

začnom 5. mieste a vytvorila aj stále platný slovenský rekord 4:02,99 min.

Ako druhý turčiansky atlét storočia bol vyhlásený vytrvalec Miroslav Vanko, účastník OH v Atlante a tretím turčian-

ským atlétom storočia sa stal Štefan Balošák, ktorý v semifinálovom olympijskom behu na 400 m vytvoril slovenský rekord časom 45,32 s a dodnes ho nikto neprekonal.

Ocenenie určené pre trénera storočia turčianskej atletiky si prevzal rodák z Otrokovíc Pavel Slouka, ktorý viedol také esá slovenskej atletiky akými boli Klocová, Vanko, Zemková, Brozmanová, Trojáková, talentovaný Paulíny a stále aktívna Gajanová.

Medzi ocenenými osobnosťami turčianskej atletiky sa právom ocitol aj Alexander Lilje, ktorý bol hnacím motorom pri výstavbe atletického štadióna v Martine. V súčasnosti sa v jeho areáli v rámci I. etapy buduje tribúna so zázemím pre športovcov.

Roman Kopka

Ešte aj po skončení verejnej diskusie v Záturčí bolo o čom rozprávať.
Foto: Roman Kopka

V meste sa začalo diskutovať o novej parkovacej politike, boli sme na prvej debате v Záturčí

Obyvateľom najmladšieho martinského sídliska sa nie celkom pozdával návrh výrazne obmedziť vyhradené parkovacie miesta, no nedá sa povedať, že by ho hneď zavrholi.

Problém s parkovaním sa dotýka mnohých Martinčanov a situácia v tejto oblasti sa každým rokom zhoršuje. Je viacmenej isté, že bez regulácie parkovania, ktorá sa postupne dotkne každej jednej mestskej časti, sa výraznejšieho zlepšenia nedočkáme. Nepochybne je to horúca téma, zároveň vysoko aktuálna a treba o nej intenzívnejšie hovoriť.

Parkovací systém v Martine má na starosti Martinská parkovacia spoločnosť (pred premenovaním Turiec, a. s.) a tá sa už niekoľko mesiacov zaoberá prípravou novej parkovacej politiky. Návrh pracovnej verzie, slovo pracovnej treba zdôrazniť, prišlo jej nové vedenie aj spolu s viceprimátormi mesta Martin – Stanislavom Thomkom a Adamom Žilákom, predstaviť v polovici marca najprv obyvateľom Záturčia, na čo sa v tomto texte

zameriame, a potom o pár dní neskôr aj obyvateľom MČ Martin-Stred. Mimochodom, v Štúrovej štvrti rezidentský systém parkovania už niekoľko rokov funguje a ľudia ho vcelku pozitívne prijali, len požadujú kontrolu jeho dodržiavania. Verejné stretnutia budú postupne zvolané aj v ďalších mestských častiach.

Súčasná kapacita parkovacích miest nepostačuje

Kultúrny dom v Záturčí praskal doslova vo švíkoch, ľudia z najmladšieho martinského sídliska svojou veľkou účasťou prejavili o diskusiu záujem. Od Petra Gavorníka, predsedu predstavenstva a konateľa Martinskej parkovacej spoločnosti (MPS), sa najprv dozvedeli o cieľoch pripravovanej regulácie parkovania a potom sa prešlo aj k jednotlivým návrhom, ako by samotná regulácia mohla v praxi vyzeráť.

Peter Gavorník na úvod konštatoval, že na sídlisku v Záturčí je 2 177 bytových jednotiek a len 1 664 parkovacích miest, z toho v garážach ich je 226. Vonku pred bytovkami je

tak 1 438 miest na parkovanie a z tejto kapacity je 668 v režime vyhradených parkovacích miest (VPM), pričom parkovacia spoločnosť eviduje ďalších 68 žiadateľov o využitie tejto možnosti. Pripomeňme si, že za VPM je poplatok 239 eur za rok.

Kapacita parkovacích miest v Záturčí nepostačuje, podľa štúdie Žilinskej univerzity z marca 2023 na sídlisku v tom čase parkovalo 1 829 automobilov, pričom okolo 20–25 percent vozidiel bolo nerezidentských, čo je údaj na základe EČV z októbra 2023.

Ľudia aj počas diskusie viackrát povedali, že nemajú nič proti regulácii parkovania, no názory na to, ako by regulácia mohla vyzeráť, sa rôznia. No cieľom diskusie je názory zblížovať, aj preto viceprimátor Stanislav Thomka viackrát podotkol, že si prišli vypočuť názory občanov a zohľadniť ich návrhy pri finálnom vypracovaní koncepcie, o ktorej budú rokovať poslanci.

Občania Záturčia nie celkom pozitívne prijali informáciu, že v návrhu novej parkovacej politiky sa výrazne obmedzia vyhradené parkovacie miesta, zrejme ich bude len 15 percent z celkovej kapacity a prioritne budú určené držiteľom preukazu ŤZP s obmedzenou schopnosťou pohybu, resp. osobám odkázaným na individuálnu dopravu. Títo za VPM platiť nebudú, ostatní by si podľa návrhu za VPM výrazne priplátili.

Prvé auto je bez poplatku, podmienkou je trvalý pobyt

Občania s trvalým pobytom by sa po zaevidovaní v parkovacom systéme stali rezidentmi, pričom každý byt by mal v rámci príslušnej zóny nárok na jedno bezplatné parkovacie miesto. Pri druhom aute sa navrhuje ročný poplatok 130 eur a pri treťom 400 eur.

Ľudia v diskusii požiadali, aby mal každý byt po registrácii zabezpečené právo na jedno auto bezplatne a až potom, keď budú vybavené prvé autá, by sa registrovali druhé či tretie vozidlá. Zdalo sa, že s touto požiadavkou by kompetentní problém mať nemali.

V Záturčí je problém s tým, že na sídlisku parkujú napríklad rôzne pracovné dodávky, ktoré tak zaberajú miesta osobným vozidlám. Návrh novej parkovacej politiky počíta s tým, že parkovacie karty môžu byť vydané iba pre motorové vozidlá kategórie L, M1 a N1 s celkovou dĺžkou nepresahujúcou 5,35 m. Výnimkou by boli riadne označené jednotlivé parkovacie miesta pre motorové vozidlá typu „dodávka“ s celkovou dĺžkou nepresahujúcou 6,85 m. Takýchto parkovacích miest však zrejme veľa nebude.

Ľudí zaujímalo aj to, či po zavedení regulácie bude v Záturčí dostatok parkovacích miest. V tejto fáze im to nikto z kompetentných zaručiť nevedel, no regulácia parkovania má tomu napomôcť. Hovorilo sa aj o ďalšom navýšení kapacít parkovania a to najmä zjednosmerním ulíc, rozšírením existujúcich parkovacích plôch, ďalšie možnosti by vraj pribudli po tom, ako by sa nevyužívaná časť pešieho plató asanovala. Problém s parkovaním v Záturčí by na dlhší čas zrejme vyriešil parkovací dom, jeho výstavba je v štádiu príprav. Ale či sa napokon bude stavať, bude závisieť aj od záujmu motoristov využívať ho.

Návrh parkovacej politiky je širší, než sme o ňom písali v tomto texte, rieši rôzne životné situácie (napríklad aj návštevy), pričom nové pravidlá bude mať aj regulácia parkovania v centre mesta. O celej pripravovanej koncepcii, a po zapracovaní rôznych návrhov a pripomienok, budeme našich čitateľov včas informovať.

Roman Kopka

MCORŠ 2024

MARTINSKÁ CELOROČNÁ OLYMPIÁDA
REKREAČNÝCH ŠPORTOVCOV

2. KOLO
BEH

MARTIN

20. ročník podujatia

sobota 20. 4. 2024

ATLETICKÝ AREÁL

Východná
Martin

8:30 h
prezentácia

9:30 h
štart

KATEGÓRIE A TRATE

rozpis vekových kategórií a dĺžky tratí nájdete na:
www.martin.sk (Život v meste – šport – MCORŠ)

CENY

diplomy a vecné ceny budú odovzdané prvým trom
umiestneným v jednotlivých kategóriách

OBČERSTVENIE

zabezpečené

VSTUP

zadarmo

WWW.MARTIN.SK

kontakt: Ing. Miriam Vaško
vasko@martin.sk 043/4204326

PREDBEŽNÉ TERMÍNY NASLEDUJÚCICH KÔL MCORŠ 2024: 8.6. - CYKLISTICKÉ PRETEKY, 7.9. - PRETEKY NA KORČULIACH, 29.10. - PLAVECKÉ PRETEKY

R24-04-01

Prvomájová súťaž

SILÁKOV a SILÁČOK

memoriál Petra Hayeka - 6. ročník

1. máj 2024

o 10:00 hod.

SÚŤAŽNÉ DISCIPLÍNY

MUŽI:

- tlak s činkou 75% aj na max.
- zhyby na hrazde podhmat
- izolovaný bicepsový zdvih
- veslovanie na 750m
- silový trojboj

ŽENY:

- tlak s činkou 45%
- veslovanie na 500m

SÚŤAŽ O NAJ... SVALNÁČA

Organizátor:

VONS FITNESS

PROGRAM

9.30 - 10.00 hod.

PREZENTÁCIA SÚŤAŽIACICH

10.00 hod.

STAVANIE MÁJA

a LUDOVÁ HUDBA

10.30 - 13.00 hod.

SÚŤAŽE

13.30 - 14.00 hod.

VÝSLEDKY + TOMBOLA

FITNES CENTRUM

VONS gym

tržnica
MARTIN

martinský
trh

vlmedia
REKLAMNÁ
AGENCIÁ

tvie
televízia turist

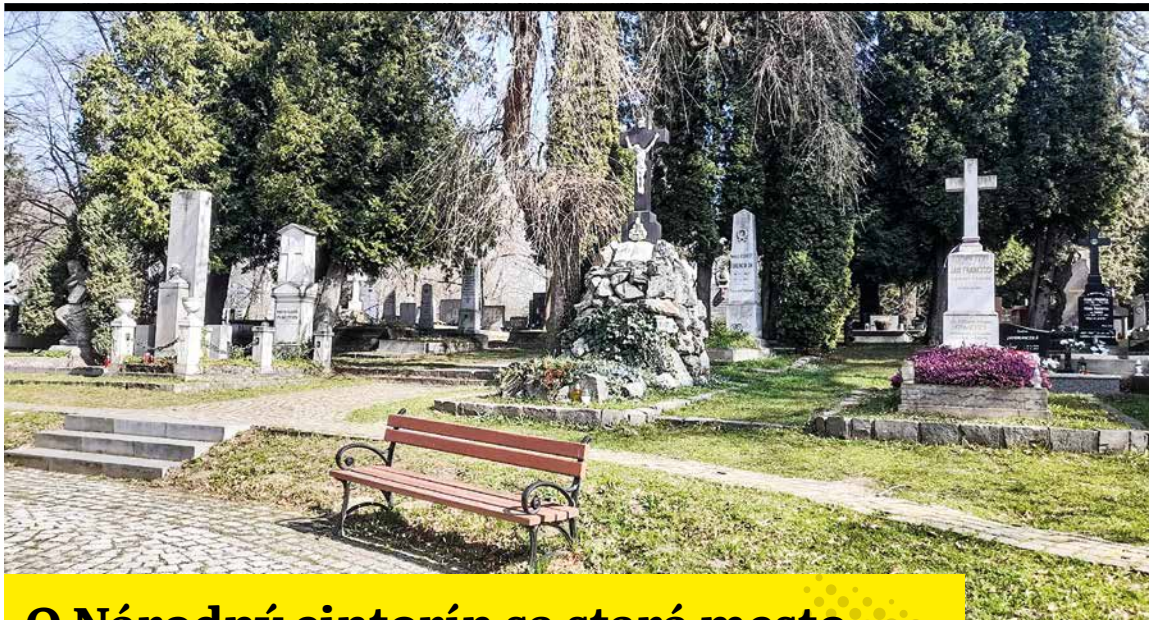
win

NUTREND

VISION NUTRITION

BLOCC, s. r. o.
stavebná činnosť

pre zdravý a silný Martin

Národný cintorín je národnou kultúrnou pamiatkou od roku 1967.
Foto: Roman Kopka

vej podstate. Plánovaná je aj v tomto roku, ako i výmena piatich kamier, ktoré sú súčasťou mestského kamerového systému.

Mesto získava na úpravy Národného cintorína aj financie od štátu, konkrétne z ministerstva kultúry, na základe zákona o Martine ako centre národnej kultúry Slovákov. Platí princíp, že koľko financií vyčlení na úpravy Národného cintorína mesto, toľko vyčlení aj štát. V roku 2024 by mala byť pridelená mestu dotácia vo výške 38-tisíc eur.

K využitiu finančných prostriedkov sa vyjadruje deväťčlenná Komisia pre správu Národného cintorína, ktorú menuje a odvoláva primátor mesta. Okrem predsedu, ktorým je zvyčajne jeden z viceprimátorov mesta, sú jej členmi traja zástupcovia mesta Martin, traja zástupcovia Slovenskej národnej knižnice a dvaja zástupcovia Matice slovenskej.

Komisia pre správu Národného cintorína posudzuje a vyjadruje sa k žiadostiam o pridelenie hrobového miesta pre významné osobnosti, posudzuje žiadosti o prevoz a pochovanie významných osobností, vyjadruje sa k väčším úpravám na Národnom cintoríne, vydáva stanoviská k návrhom na výtvarne a architektonicky riešené náhrobníky alebo k závažným problémom týkajúcich sa Národného cintorína.

Miesto posledného odpočinku národných dejateľov navštevujú ročne stovky až tisíce ľudí z celého Slovenska a aj zahraničia. Či už v rámci rôznych delegácií alebo náučných exkurzií.

Roman Kopka

Od roku 2018 zdobí Národný cintorín štyri metre vysoký a tristo kilogramov vážiaci centrálny kríž. Vyrobený je z bronzu a je dielom akademického sochára Igora Mosného.

Foto: Roman Kopka

O Národný cintorín sa stará mesto Martin, na rôzne úpravy prispieva i štát

Aj v tomto roku je v pláne obnova hrobov v pamiatkovej podstate, inštalovať sa však budú aj nové kamery, ktoré sú súčasťou mestského kamerového systému.

Už sú to tri roky, keď časť poslancov vtedajšieho parlamentu chcela popri Národnom cintoríne v Martine vytvoriť ďalší v Bratislave a to z Ondrejského cintorína, kde je napríklad pochovaný Michal Kováč, prvý prezident Slovenskej republiky. Ostro proti sa postavili odborníci zo Slovenskej národnej knižnice, ale aj martinská radnica spolu s mestskými poslancami. Svrne tvrdili, že Národný cintorín je len jeden. Malo to zmysel, navrhovatelia od svojej myšlienky pretavenej do novely príslušného zákona aj pod tlakom verejnosti upustili.

Miesto posledného odpočinku významných osobností

Pripomeňme si, že na Národnom cintoríne je z 859 hrobov v pamiatkovej podstate pochovaných okolo 550 významných osobností, ktoré z nášho mesta vytvorili centrum národného života na Slovensku.

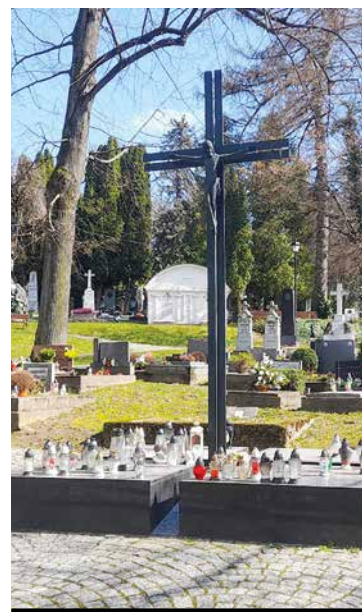
Miesto posledného odpočinku tu napríklad našli prvý podpredseda Matice slovenskej Karol Kuzmány, básnik a revolucionár Janko Kráľ, správca Matice slovenskej Jozef Škultéty, spisovateľ Martin Kukučín, akademický maliar Andrej Kmeť, predseda SNR Matúš Dula – jeden z iniciátorov Martinskej deklarácie, botanička Izabela Textorisová, politik Jozef Lettrich – jeden z politických vodcov SNP, premiér prvej ČSR Milan Hodža, ktorý tento najvýznamnejší exekutívny post zastával v rokoch 1935–1938. A takto by sme mohli dlho pokračovať. Dodajme ešte, že na Národnom cintoríne sa od roku 2014 nachádza Pamätník olympionikov a od minulého roka aj Pamätník darcov orgánov.

Štatút Národný cintorín získal pôvodne Martinský cintorín v roku 1967, keď bol vyhlásený aj za národnú kultúrnu pamiatku. Po roku 1989 sa mesto Martin opäť stalo vlastníkom cintorína, od roku 2000 vykonávalo jeho správu spolu so Slovenskou národnou knižnicou a Maticou slovenskou a od roku 2005 je mesto Martin prevádzkovateľom objektu v plnom rozsahu.

Prispieva mesto, dotáciami pomáha štát

Národný cintorín prešiel pod dohľadom pamiatkového úradu viacerými úpravami. Opravil sa obvodový múr, renovovali sa chodníky, revitalizovala zeleň, inštalované bolo nové verejné osvetlenie, osadili sa lavičky, odpadkové koše, rekonštrukciou prešla aj odpadová rampa.

Pri vstupe na Národný cintorín boli inštalované digitálne informačné tabule, nový je aj centrálny kríž. Samozrejmosťou je postupná obnova hrobových miest v pamiatko-

Viacero stromov muselo ísť v minulých mesiacoch dole, no budú nahradené inými drevinami

Výrub stromov v areáli ZŠ na Ulici Nade Hejnej.
Foto: Roman Kopka

O žiadostiach na výrub stromov v Martine, na pozemkoch, kde je vlastníkom mesto, rozhodujú z povolenia Okresného úradu v Martine na Mestskom úrade vo Vrútkach. Úradníkom z Oddelenia životného prostredia a komunálnych služieb pomáhajú pri rozhodnutiach odborníci zo Štátnej ochrany prírody SR.

Od vlaňajšieho októbra do konca februára tohto roku, teda mimo vegetačného obdobia, bolo v Martine vyrúbaných okolo 350 drevín. Dôvodom bol ich zlý zdravotný stav, približne 80 percent stromov buď bolo úplne suchých alebo postupne vysychali. Takto poškodené boli prevažne smrek. V prípade ich zrútenia by mohol byť ohrozený život, resp. zdravie človeka, čo je vždy pri schvaľovanom procese výrubu

rozhodujúci faktor, rovnako sa do úvahy berie aj možná hrozba vzniku značnej škody na majetku. Ďalším dôvodom je napríklad aj výrazné tienenie.

Najviac stromov, približne 50, bolo vypílených na briežku popri ceste na Ulici Nade Hejnej, od schodov vedúcich k Mazúrovej ulici až po odbočku k bytovým domom či k domu dôchodcov. V susednom areáli ZŠ na Ulici Nade Hejnej boli vypílené aj brezy, lipy či pagaštany. V tejto časti boli dreviny vysádzané na konci sedemdesiatych, resp. na začiatku osemdesiatych rokov 20. storočia.

Dreviny museli ísť dolu napríklad aj na Hviezdoslavovej, resp. Mudroňovej ulici, ale aj v lokalite Malej Hory, kde smrek napadol lykožrút.

Na Hurbanovej ulici v Košútoch zas boli vyrúbané stromy, ktoré priamo zasahovali

do fasády bytových domov či okien alebo balkónov.

Kto podáva podnety a kto o nich rozhodne

Podnety na výrub stromov, okrem ich vlastnej aktivity, dostávajú pracovníci Oddelenia životného prostredia a komunálnych služieb Mestského úradu v Martine od občanov či poslancov mestských častí, na ktorých sa občania so žiadosťami obracajú.

Na jednotlivých sídliskách sa dvakrát ročne koná aj obhliadka verejnej zelene, na ktorej sa podnety riešia, resp. na základe nej vzniknú aj nové. Ak je podnet po posúdení opodstatnený, spracuje sa žiadosť na vydanie súhlasu na výrub stromov, ktorá sa v prípade mesta Martin odosiela na Mestský úrad Vrútky – na

referát životného prostredia. Je to preto, lebo mestá a obce nemôžu rozhodovať o svojej vlastnej žiadosti.

Po prijatí žiadosti, ktorá musí byť zverejnená, sa vždy uskutoční oficiálna obhliadka s príslušným správnym orgánom a až potom sa rozhodne, či sa výrub povolí alebo nie. Nie je vôbec nezvyčajné, že tretina žiadostí sa zamietne.

Mesto Vrútky ako poradný orgán využíva odborníkov zo Štátnej ochrany prírody. Účastníkmi konania môžu byť, a viaceré to aj pravidelne využívajú, aj rôzne občianske združenia so zameraním na ochranu prírody z celého Slovenska.

Náhradná výsadba je povinná

Ak je rozhodnutie o výrube stromov kladné, je nariadená aj náhradná výsadba drevín. Za jeden strom sa musia spravidla vysadiť dva stromy alebo päť kríkov.

Pre zaujímavosť dodajme, že napríklad na Ľadovni budú na spomínanom briežku, resp. na ostrovčekoch popri ceste, vysadené javory poľné alebo tatárske a viaceré kríky. Spomeňme ríbezľu alpínsku, tavelník popolavý, zemolez kapučnovitý, imelovník biely, vtáčí zob alebo hlohyňu šarlátovú. Stihnúť sa to musí do konca roka 2026.

V tomto roku by malo mesto po predchádzajúcich výruboch zasadiť 152 stromov a 452 kríkov.

Roman Kopka

Od vlaňajšieho októbra do konca februára bolo v Martine vyrúbaných okolo 350 drevín.

Priekopčania sa stretli na Kolónii Hviezda, na úvod si povedali, kam pôjdu upratovať.
Foto: Roman Kopka

Jarná očista v meste: Na „Kolónke“ ťahali brigádnic z kríkov aj veľké kufre

Do celomestskej sobotňajšej jarnej očisty sa síce oproti minulosti zapojilo menej ľudí, ale tí, čo prišli, urobili kus dobrej roboty. Boli sme sa pozrieť na brigádach v Priekope, Košútoch a na Ladovni.

V sobotu ráno o 9. h sa pri konečnej zastávke MHD na Kolónii Hviezda stretli dobrovoľní hasiči a členovia priekopského urbára. Bol medzi nimi aj Miloš Bízik.

„Do jarnej očisty sa pravidelne zapájam, záleží mi na tom, aby sme žili v čistom prostredí. Tradične sme sa strelili tu na Kolónii Hviezda a v rámci tejto lokality sa zameriame na čistenie pomerne širokého územia od cintorína až po investičku. Do Jedlovín chodí pomerne veľa ľudí, žiaľ, nie všetci sa k prírode správajú priateľsky a najmä po nich zbierame odpadky. Veľakrát sa čudujeme, čo všetko tu nájdeme.“

A čudovali sme sa aj my, keď už hneď pri prvom stanovišti pod cintorínom chlapi ťahali z kríkov dva kufre, hadice,

fritovací hrniec...

„A to sme len na začiatku,“ povzdychol si Lubomír Vaňko, predseda VMČ Martin-Priekopa. „Trošku nám tu šarapatia ľudia bez domova, zo sídlisk sem kadečo navláčia, pritom takmer nič z toho nevyužijú, len nechajú po sebe neporiadok. My v tejto lokalite na jar upratujeme už roky a robíme to radi, čo ma však mrzí je to, že nás je každý rok o čosi menej. Ak by sme sa nedali dokopy hasiči s urbárníkmi, tak nikto iný by

asi dnes neprišiel. Doba je ale taká a ťažko ju asi zmeníme. Každopádne, všetkým, ktorí dnes prišli, sa ale rád poďakujem. Táto partia by možno vedela aj inak stráviť slnečnú sobotu, ale záleží jej na tom, aby urobila niečo pre našu peknú Turčiansku záhradku a to si zaslúži náš rešpekt,“ povedal Lubomír Vaňko.

Prišli, aby pomohli skrášliť okolie jazierka

Z Kolónie Hviezda sme sa presunuli do Košút k oblú-

benému jazierku s vodnými bytosťami. Mnohí ľudia, a to nielen z blízkeho sídliska, sa pri ňom aspoň na chvíľu zastavia a vychutnávajú si všadeprítomný pokoj.

„Aj ja sa tu veľmi rada prechádzam, chodievam sem takmer každý deň. Je to tu naozaj veľmi pekné a preto mi prišlo logické zúčastniť sa tejto brigády a aspoň trošku pomôcť ľuďom, ktorí sa o túto nádheru roky starajú. Budem veľmi šťastná, keď okolie jazierka ešte viac skrášlime,“ povedala pozitívne naladená Andrea Mečková.

Poslanec Michal Matejička podotkol, že pre ľudí zo sídliska, ktorí sa vyberú na prechádzku, je jazierko často prvým kontaktom s prírodou. „Aj preto sa stalo tradíciou, že v rámci jarnej upratovania sa venujeme tomuto miestu, ktoré má svoje osobité čaro. Na tejto akcii je navyše dobré aj to, že sa ľudia navzájom spoznávajú a majú si čo povedať. A to je tiež ďalším cieľom tejto akcie. Byť spolu v kontakte a popri robote sa aj rozprávať.“

Už len dodajme, že pri jazierku sa čistil trávnik od napadaných konárov, upravovala sa cesta a všade okolo sa zbierali sa odpadky.

Vyčistili aj vstup k prameňu

Na Ladovni sa brigádovalo, tak ako každý rok, v oddychovej zóne pri prameni Medokýš, kde sa ľudia zastavia pri prechádzke Jahodníckymi hájmi. Často sa tu aj griluje, varí guláš.

„Vidíte sami, čistíme chodník od konárov a rôznych nečistôt, zbierame odpadky. Ja na túto akciu chodím viac

Prekvapenie hneď na úvod, v krí-koch pod cintorínom na Kolónii Hviezda boli pohodené kufre.
Foto: Roman Kopka

Táto partia ľudí brigádovala pri jazierku v Košútoch.
Foto: FB VMČ Martin-Košúty

Na Ladovni sa tradične upratuje pri prameni Medokýša na začiatku Jahodníckych hájov. Foto: Roman Kopka

ako 20 rokov a veľmi rada. Ak môžem trochu súčasnosť porovnať s minulým obdobím, tak nás tu je stále menej a menej. Ale tí, čo prídu, pomôžu a tomu sa všetci tešíme. Napríklad veľký obdiv si zaslúžia chlapi Samuel a Matúš Hamšíkovi, ako krásne vyčistili vstup k prameňu," pochválila najmladších brigádnikov poslankyňa Tatiána Červeňová, ktorá ešte podotkla, že výbor mest-

skej časti sa na aprílovom zasadnutí zaoberal aj otázkou možností získať objekt v tomto areáli pri prameni do vlastníctva mesta alebo aspoň do dlhodobého prenájmu, čo by oddychovú zónu v prípade poskytovania ďalších služieb ešte viac zatraktívnilo.

Keď už sme spomenuli chlapcov Hamšíkovcov, tak treba povedať, že na brigádu ich priviedol ich ocino Ondrej.

„Aj to je spôsob, ako si osvojiť nielen vzťah k prírode, ale aj k dobrovoľníctvu a pracovné návyky," povedal.

Poslankyňa Dana Žigová na margo jarnej očisty podotkla, že je len dobré, keď sa tradícia tejto akcie aj po rokoch stále dodržiava.

„Vždy má zmysel urobiť niečo v prospech prírody a tým aj v prospech ľudí. Áno, možno nás tu dnes mohlo byť viac, otázkou je, či sa k lu-

dom informácia o tejto jarnej brigáde aj dostala. Zrejme ju nestačí propagovať len na sociálnych sieťach a to je aj pre nás poučenie," myslí si.

Do jarnej očisty sa pred víkendom zapojili aj viacerí školáci a tí si na starosť zoberali najmä zelené plochy na sídliskách. Je to vidieť. Dúfajme, že ten poriadok, o ktorý sa mnohí pričínili, vydrží čo najdlhšie.

Roman Kopka

Nadobudnú digitálne zručnosti, budú vedieť čeliť hoaxom

Na Obchodnej akadémii v Martine začali realizovať projekt Ako sa nestratiť v digitálnom svete. Je určený pre seniorov vo veku 65+ a jeho cieľom je vytvoriť im priestor na nadobudnutie digitálnych zručností a naučiť ich kritickému vnímaniu zdrojov informácií.

Projekt, ktorý podporil Nadačný fond Telekom pri Nadácii Pontis, má ešte aj ďalšie ciele. „Našou snahou je aj prostredníctvom neho vytvoriť prostredie pre spoločenský život seniorov a multigeneračne prepojiť účastníkov projektu na línii: seniori – lektorky – dobrovoľníci z radov žiakov školy, ktorí budú asistovať v kur-

zoch," objasňuje riaditeľka Obchodnej akadémie Ivana Pišná.

Dodáva, že pre projekt sa škola rozhodla aj preto, že má bohaté skúsenosti s vyučovaním seniorov v rámci univerzity tretieho veku, dobré lektorské a technické zázemie a aj škola je bezbariérová a dobre situovaná pri zastávkach verejnej dopravy.

O kurz Ako sa nestratiť v digitálnom svete bol veľký záujem. Miesta sa zaplnili za týždeň aj vďaka propagácii kurzu v rámci univerzity tretieho veku. Viac ako polstovka seniorov sa počas troch mesiacov a desiatich vyučovacích hodín zoznámila s terminológiou, ktorá súvisí s digitálnymi zručnosťami. Prakticky sa naučia praco-

Seniori na úvodnom kurze Ako sa nestratiť v digitálnom svete.
Foto: Viera Legerská

vať s e-mailovou adresou, rôznymi aplikáciami a budú sa venovať aj informačným zdrojom, aby boli schopní če-

liť dezinformáciám a hoaxom a vedieť ich selektovať.

„Záujem o kurz je motivovaný aj tým, že seniori sú v praktickom živote denne vystavovaní potrebe objednávať si rôzne tovary, cestovné či parkovacie lístky, lístky na kultúrne podujatia a podobne elektronicky. Chcú vedieť ako majú privolať pomoc, ak sú mimo domova a sú aj adresátni pre podvody rôzneho typu, teda je dôležité, aby im vedeli čeliť. Informačnej dobe nie je možné sa vyhnúť, treba ju akceptovať a starším ľuďom pomôcť v orientácii," dopĺňa riaditeľka s tým, že vzdelávací kurz a jeho tempo podriadili individuálnym potrebám a schopnostiam seniorov.

Viera Legerská

Ocenení učitelů: Děti sú také isté ako aj v minulosti, iní sú rodičia

Pri príležitosti Dňa učiteľov mesto Martin aj v tomto roku ocenilo pedagógov za profesionálny a zodpovedný prístup k deťom a žiakom, ako aj za celoživotnú prácu v oblasti školstva a dosahovanie mimoriadnych výsledkov vo výchovno-vzdelávacom procese.

Deň učiteľov si na Slovensku pripomínáme 28. marca, prvýkrát sa tak stalo už v roku 1955 ešte v čase Československej republiky. Tento dátum nebol vybraný náhodne, viaže sa k narodeniu Jana Amosa Komenského (1592), dodnes považovaného za učiteľa národov, ktorý presadzoval povinnú školskú dochádzku pre

všetky deti, a to bez ohľadu na sociálne pomery dieťaťa a jeho intelekt.

Pri príležitosti Dňa učiteľov sa v celej našej republike konajú slávnostné podujatia a ani naše mesto nie je v tomto smere výnimkou. V poslednú marcovú stredu bolo vo veľkej zasadačke MsÚ v Martine ocenených 30 učiteľov a učiteliek,

ktorým slávnostné chvíle spes-trilo aj kultúrne vystúpenie v podaní ľudovej hudby ZUŠ na Mudroňovej ulici.

Príhovorom sa za odvedenú prácu, i v mene primátora Jána Danka, prítomným pedagógom poďakoval Stanislav Thomka, viceprimátor Martina, ktorý aj s kolegom viceprimátorom Adamom Žilákom odovzdával učiteľom zaslúžené ocenenia.

Ocenenie práce prichádza s odstupom času

„Vaše povolanie nie je ľahké a častokrát ocenenie vašej práce príde až s odstupom času, keď si vaši niekdajší žiaci uvedomia dôležitosť nielen vedomostí, ale aj vášho prístupu k nim samotným. Nie ste len učiteľia, ale aj vychovávateľa budúci generácií a preto vám prajem, aby sa vám darilo zapalať v deťoch plamienky ich talentu, porozumenia, tvorivosti a zručnosti, aby deti chodili s radosťou do školy ku svojim učiteľom a vychovávateľom. Prajem vám, aby ste aj vy chodili do školy s radosťou a keď prídu ťažké dni, tak aby detský úsmev bol tou odme-

OCENENÍ PEDAGÓGOVIA

Mgr. Pavol Bartoš, Evan-jelická spojená škola – za profesionálny prístup, zodpovednú pedagogickú a riadiacu prácu a šírenie dobrého mena školy

Lenka Čierna, ZŠ s MŠ, J. V. Dolinského – za kreatívny prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole

PaedDr. Jana Čvikotová, ZŠ Alexandra Dubčeka – za dlhoročný zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Lea Danihelová, SSŠ, Hrdinov SNP – za mimoriadne výsledky dosahované vo výchove a vzdelávaní žiakov a úspešné zavádzanie novej

kurikulárnej reformy do vzdelávania

Mgr. Viera Dobošová, ZŠ Alexandra Dubčeka – za dlhoročný zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním a pri príležitosti životného jubilea

Tatiana Gáborčíková, SMŠ, Ďatelinka – za celoživotnú prácu a zodpovedný prístup vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Renáta Hlaváčová, ZŠ, Nade Hejnej – za odborný prístup, dlhoročnú zodpovednú pedagogickú a riadiacu prácu a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Ivan Hroziencík, ZŠ s MŠ, J. V. Dolinského – za

zodpovedný prístup k výkonu funkcie riaditeľa školy a dlhoročnú aktívnu prácu a prínos v oblasti školstva

Mgr. Iveta Chomová, ZŠ, P. Mudroňa – za vynikajúcu, tvorivú a zodpovednú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea

Elena Kubová, MŠ, Nálep-kova – za celoživotnú aktívnu prácu v prospech rozvoja predprimárneho vzdelávania a pri príležitosti odchodu do dôchodku

Mgr. Zuzana Labudová, ZŠ s MŠ, Hurbanova – za aktívny prístup, vynikajúcu a zodpovednú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole

Mgr. Renáta Laceková, Špeciálna ZŠ, P. Mudroňa – za

vysoko zodpovedný prístup a prínos vo výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Iveta Lesáková, ZŠ, Jozefa Kronera – za profesionálny prístup a dlhoročnú tvorivú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Zuzana Lobožová, KZŠ s MŠ A. Bernoláka – za zodpovedný a aktívny prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole

Olga Lošáková, MŠ, Tajovského – za celoživotnú výchovno-vzdelávaciu prácu v prospech rozvoja predprimárneho vzdelávania a pri príležitosti odchodu do dôchodku

nou pre vašu dušu. Pri ich úsmeve si uvedomte, že deťom na vás záleží. Všetkým vám patrí jedno naše veľké ďakujem," povedal okrem iného Stanislav Thomka.

Radnica pravidelne oceňuje pedagógov, na základe návrhu vedení jednotlivých škôl, za profesionálny a zodpovedný prístup k deťom a žiakom, ako aj za celoživotnú prácu v oblasti školstva a dosahovanie mimoriadnych výsledkov vo výchovno-vzdelávacom procese. Tejto cti sa dostalo i Františkovi Mrukviovi, učiteľovi zo ZŠ s MŠ na Podhájskej ulici, ktorý je aj známym hokejovým trénerom mládeže.

„Veľmi si toto ocenenie vážim, potešilo ma to. Ja som celý svoj život medzi deťmi v škole a aj na ľade. Dodáva mi to veľkú energiu, hoci jej aj veľa musím vydať, aby som zaujal ich pozornosť, aby sa sústredili na našu spoločnú prácu. Navyše, každý žiak je iný a preto treba k deťom pristupovať častokrát aj individuálne. Na druhej strane vážim si ich úprimnosť, najmä tí mladší jej majú v sebe na rozdávanie. Inak decká sú v podstate

rovnaké ako aj v minulosti a platia na ne také isté finty, ako kedysi platili aj na nás. Jediným rozdielom je, že až veľmi podliehajú digitálnej technológii, čo je niekedy na škodu. Ale aj s tým si možno poradiť," myslí si František Mrukvia.

Špecifický prístup v špecifickom prostredí
Pedagogička Blanka Sklenárová učí deti v špecifickom prostredí Univerzitnej nemocnice Martin a aj pre ňu ocenenie veľa znamená.

„Asi kráčam správnou cestou, za čo ďakujem aj našej pani riaditeľke, ktorá ma na toto ocenenie navrhla. Nikdy som nezapochybovala o učiteľskom povolání, vždy som ho chcela vykonávať. Mám rada túto prácu, ktorú skôr vnímam ako poslanie. Teším sa i zo spätnej väzby, ktorú aj po rokoch od žiakov, ktorých som učila, dostávam. Ja učím deti, ktoré sa liečia v nemocnici. Je to pre ne neľahká situácia a my sa im ju aj v spolupráci s lekármi a sestričkami snažíme čo najviac uľahčiť. Napríklad

ľudskosťou a porozumením," povedala Blanka Sklenárová.

Najkrajšia je u detí bezprostrednosť

Za odborný prístup, dlhoročnú zodpovednú pedagogickú a riadiacu prácu bola ocenená aj Renáta Hlaváčová.

„V školstve pracujem veľmi dlho a som veľmi rada, že si aj týmto pekným spôsobom moju prácu niekto všimol. Pýtate sa, či sú deti iné. Podľa mňa sa veľmi nemenia, sú dobré, ale aj také, ktoré čosi vyparatia. Avšak tak to bolo vždy. Iný je ale prístup rodičov, sú oveľa citlivejší smerom k svojim deťom, než tomu bolo v minulosti. Najradšej na tejto práci mám to, keď vidím, ako sa deti kvalitatívne posúvajú. Ľudsky, ale aj vedomostne, ako rastie ich tvorivosť a napreduje samostatné myslenie. Niekedy sme aj my učiteľia unavení, ale keď sa deťom niečo podarí, keď niečo pekné dosiahnu, tak viete, že to všetko, čo pre nich robíte, má zmysel. A niektoré z nich vám za to ešte aj po rokoch poďakujú," povedala Renáta Hlaváčová zo ZŠ na Ulici Nade Hejnej.

S profesiou učiteľky materskej školy sa o pár mesiacov rozlúči Elena Kubová, ktorá učí deti v MŠ na Nálepkovej ulici.

„To, že som sa dnes ocitla v tejto milej spoločnosti, beriem ako ocenenie mojej 45-ročnej práce, ktorej, či chcete alebo nechcete, sa často venujete aj vo svojom voľnom čase. Snažila som sa, ako napokon všetci pedagógovia, čo najviac vzdelávať, aby sme čo najviac nových poznatkov odovzdali našim deťom. Keď už o nich hovoríme, najradšej mám na nich tú bezprostrednosť, jasne vám dajú najavo, čo si myslia, nemajú ako my dospeláci zábrany. V tejto práci sa cítite byť stále mladí. Až keď vám deti, ktoré ste kedysi učili, začnú nosiť do škôlky svoje deti, tak vidíte, ako ten čas rýchlo beží. A v tejto profesii je to možno až dvojnásobne," zasmiala sa Elena Kubová, ktorá sa pomaly chystá na zaslúžený dôchodok.

Roman Kopka

Mgr. Danica Medlová, SZŠ Tomáša Zanovita – za aktívny prístup a výborné výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole

Mgr. Andrea Michalská, ZŠ, A. Stodolu – za aktívnu prácu a mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. František Mrukvia, ZŠ s MŠ, Podhájska – za profesionálny prístup a významný prínos v oblasti športovej prípravy mládeže a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Ingrid Nagyová, ZŠ s MŠ, Priehradná – za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole

a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Ľubica Ollerová, ZŠ, P. Mudroňa – za vynikajúcu, tvorivú a zodpovednú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Štefánia Rakovanová, MŠ, J. Lettricha – za zodpovedný a aktívny prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Katarína Sivová, MŠ, Š. Furdeka – za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole

Mgr. Blanka Sklenárová, ZŠ s MŠ pri zdravot. zariadení – za vynikajúcu prácu a vysoko profesionálny, zodpovedný

a empatický prístup k hospitalizovaným deťom a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Iveta Šenšelová, ZŠ s MŠ, Hurbanova – za odborný prístup, zodpovednú pedagogickú a riadiacu prácu v materskej škole a pri príležitosti životného jubilea

Mgr. Šárka Zuberová, SZŠ, Východná – za dlhoročnú zodpovednú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a vo funkcii zriaďovateľky školy

Ocenenia navrhnuté mestom Martin a Komisiou školstva, vzdelávania a mládeže pri MsZ

Mgr. art. Miroslav Hanáček, ArtD., Mgr. art. Mária Kasperová, SZUŠ, A. Stodolu – za mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzde-

lávacom procese s talentovanými deťmi

Mgr. Jitka Agricolová, MŠ, J. Lettricha – za aktívnu celoživotnú prácu, profesionálny a svedomitý prístup v rozvoji výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole a pri príležitosti odchodu do dôchodku

Jana Macková, MŠ, J. Lettricha – za profesionálny prístup, svedomitú a celoživotnú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole a pri príležitosti odchodu do dôchodku

Mgr. Juliana Nedbalcová, ZŠ, A. Stodolu – za aktívnu celoživotnú prácu a osobný prínos pre rozvoj základného školstva na území mesta Martin a pri príležitosti odchodu do dôchodku

Jana Šutiaková Agricolová si na plese odborov OS ZZS preberá ocenenie Srdce na linke 2023 od riaditeľa OS ZZS SR Osamu Al-Khalidi.
Foto: archív OS ZZS

Na tiesňovej linke môžu pracovať iba ľudia s veľkým srdcom

Ocenenie Srdce na linke 2023 získala za Krajské operačné stredisko záchranej zdravotnej služby v Žiline Martinčanka Jana Šutiaková Agricolová. Záchrane ľudí sa venuje už niekoľko desiatok rokov a ocenenie je výrazom rešpektu voči jej práci, ktorý jej kolegovia vyjadrili nielen nomináciou, ale aj podporou v hlasovaní.

Ocenenie Srdce na linke udeľuje Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby SR (OS ZZS SR) v snahe motivovať operátorov tiesňovej linky 155. „V tomto roku sme ho udelili po druhý raz. Chceme ním nielen povzbudiť operátorov a oceniť ich prácu, ale aj vzdať úctu tomuto povolaniu a zvýšiť jeho prestíž,“ povedala nám na margo oceňovania Petra Klimešová, hovorkyňa OS ZZS SR.

Dodala, že ide o zamestnaneckú súťaž pre ľudí, ktorí denne pomáhajú pacientom

v tiesni a v ohrození života na celom Slovensku. „OS ZZS SR sa skladá z ôsmich stredísk v krajských mestách a ocenenie získava vždy jeden operátor tiesňovej linky z kraja a rozhodujú o ňom kolegovia navzájom. Zvažujú profesionalitu, prístup i ľudskosť, ale aj mimoriadne úsilie pri záchrane života,“ pokračuje hovorkyňa.

Práca na martinskej záchranke jej dala veľa
Srdce na linke 2023 dostala za Krajské operačné stredisko záchranej zdravotnej služby v Žiline Jana Šutiaková Agricolová. Pracuje v ňom už bezmála dvadsať rokov, vlastne od sformovania novej štruktúry zdravotných operačných stredísk na Slovensku. No na začiatku jej pracovnej kariéry bola martinská nemocnica. Najskôr ARO, potom dlhé roky záchranka a terén.

„Neskutočne veľa som sa vtedy naučila. V teréne vždy rozhodoval čas a rýchlosť pri

záchrane ľudí. Mnohokrát aj v ťažkých podmienkach iba so základným zdravotníckym materiálom,“ hovorí s tým, že skúsenosti, ktoré vtedy získala, teraz úročí, keď má cez telefón, kým k pacientom príde sanitka, radiť ľuďom, ako poskytnúť prvú pomoc.

„Je veľmi dôležité, aby nás, operátorov tiesňovej linky, počúvali. Viem, pre „stopäťdesiatpäťku“ sa rozhodujú v zlomovej situácii, sú plní obáv o svojho blízkeho, mnohokrát neschopní povedať hoci aj svoju adresu, no pre prvú pomoc je dôležité, aby nás vnímali a snažili sa podľa našich rád pomôcť sami. Sanitka a profesionálna pomoc nikdy nie je za rohom a trvá pár minút, kým sa posádka záchranej zdravotnej služby (ZZS) k nim dostane,“ opisuje každodennú realitu na operačnom stredisku Jana Šutiaková Agricolová.

Kým radia, sanitka už štartuje k pacientom

Pripomína, že v službe sú vždy šiesti – sedmi operátori tiesňovej linky v kraji, ktorí dvíhajú telefóny a už počas rozhovoru podľa potreby rozhodujú o vyslaní sanitky. Medzitým radia, čo s úrazom, nevoľnosťou, bezvedomím, dusením, obarením, alergiami, cievnymi a kardiálnymi príhodami, pôrodmi, čo sú najčastejšie dôvody, pre ktoré vyfukávame linku 155. Od dvoch dispečerských pultov sa jej kolegovia už počas prvých sekúnd kontaktu venujú tomu, aby k volajúcemu poslali najbližšiu posádku ZZS.

„Netreba prepadať panike. Niekedy stačí iba lepšie položiť pacienta a príde úľava, respektíve uvoľniť dýchacie cesty. No chápem, že svoje hrá i emočné vypätie a strach volajúcich,“ opisuje ocenená operátorka dennú prax.

Patria k nej mnohokrát aj

nadávkou volajúcich. „Že čo chceme od nich dotazníky, keď majú obavy a potrebujú pomoc. Lenže, kým vyšleme posádku ZZS, musíme poznať aspoň adresu, či ide o dospelého alebo dieťa, opis jeho ťažkostí či mechanizmus úrazu. Niekedy nám aj tresnú telefónom. V takomto prípade voláme späť, lebo ľudský život je pre nás najvyššou prioritou a pomáhať alfou a omegou nášho pracoviska,“ vysvetľuje.

Operátori si každý rok dopĺňajú vzdelanie

Na „stopäťdesiatpäťku“ s nami hovoria vysokoškolsky vzdelaní ľudia, ktorí si každý rok svoje vzdelanie dopĺňajú. A jeho súčasťou je aj nadobúdanie komunikačných zručností. Sú to záchranári, ktorí sa posunuli v kariére, a hoci pracujú v anonymite, ich pracovná pozícia je pri záchrane života nezastupiteľná.

„Snažíme sa, aby nám ľudia dôverovali, aby nám povedali čo najviac informácií o rozsahu ťažkostí. Pacienta nevidíme, no musíme nájsť spôsob, ako mu uľaviť, najmä v situácii, keď mu ide o život, a začať resuscitáciu na tiesňovej linke,“ zdôrazňuje Jana Šutiaková Agricolová.

Preto oceňuje, že pomalíčky sa na Slovensku začína zdôrazňovať potreba mať v inštitúciách, obchodoch či na obciach automatizované externé defibrilátory (AED).

Defibrilátorov by mohlo byť aj viac

„Ak prístroje majitelia zaregistrujú na OS ZZS do mapy AED, vieme ich pri záchranke použiť. Na obrazovkách sa nám zobrazuje, kde najbližšie sú, a dokážeme ich vyslať na pomoc hoci aj do domácnosti pacienta,“ pripomína operátorka s tým, že takáto prax je v zahraničí bežná. Tam sú defibrilátory na námestiach, odpočívadlách pri cestách, v turistických centrách a tamojší ľudia sú v ich používaní viac školení ako u nás.

Jana Šutiaková Agricolová na svojom pracovisku v Žiline.
Foto: archív JŠA

„Ale aj to sa časom zmení,“ nádeja sa a menuje príklady. „Napríklad martinskí mestskí policajti majú vo svojom vozidle mobilný defibrilátor a na pokyn operátora, keď to treba, smerujú na adresu pacienta. Valča bola prvou obcou v okrese Martin so stacionárnym defibrilátorom. Je umiestnený na budove hasičského zboru a obec sa spolu s miestnou organizáciou Slovenského Červeného kríža o jeho umiestnenie aktívne uchádzala,“ menuje.

Zoznam miest, kde defibrilátory v okrese Martin sú, sa rozrastá. Sú umiestnené v obchodných centrách, firmách, ale napríklad aj v klientskom centre Mestského úradu v Martine. Príklad Valče inšpiroval už aj ďalšie obce.

„Majú ich aj dobrovoľné hasičské zbory, ktorých členovia tiež na náš pokyn vedia pomôcť. Vynikajúca je spolupráca operačného strediska s hasičmi v Sučanoch, Mošovciach, Košťanoch, Turanoch, Valči, Kláštore, Vrúcku či v Blatnici,“ vymenúva operátorka.

„Všade tam pravidelne chodíme ľudí školiť, aby ho vedeli použiť,“ spomína ďalšiu okolnosť svojej práce. Pochvaľuje si aj spoluprácu s policajným zborom, leteckou záchrankou, Horskou záchranou službou či horskými chatami.

Školenia tohto typu vykonávajú operátori tiesňovej linky po celom Slovensku. Jana Šutiaková Agricolová pripomína, že po použití defibrilátora stredisko dokáže refundovať náklady na nové elektródy. Preto by peniaze nemali byť rozhodujúcim argumentom, či prístroj „požičať“ na záchranu života, alebo nie.

Čo je lepšie? Volat – 155, alebo 112

Linku tiesňového volania 112 môžeme považovať za jednotné tiesňové európske číslo. Ak ste v štáte Európskej únie a neviete, aké číslo tam má tiesňová linka záchranej služby, polície alebo hasičov a vytočíte 112, vždy sa dovoláte pomoci.

Na Slovensku vás pri zdravotnom probléme prepoja z linky tiesňového volania 112 na linku tiesňového volania záchranej zdravotnej služby na číslo 155, čím môže byť vytvorené časové zdržanie. Teda, ak ste na Slovensku a máte zdravotný problém, aj Jana Šutiaková Agricolová odporúča priamo volat 155-ku, kde hovor prijme priamo operátor so zdravotníckym vzdelaním.

Vraví tiež, že ocenenie od kolegov, s ktorými tvoria vynikajúci tím, si veľmi váži. Tvrdí, že ktorýkoľvek z nich

by si ho zaslúžil. „Aj názov má výstižný. Kto nemá srdce, nemôže našu prácu robiť, lebo je náročná, človeka úplne vyčerpá a po dvanástich hodinách služby a následnej nočnej bez ohľadu, či ide o sviatok alebo piatok, naozaj potrebuje vypnúť,“ vyznáva sa.

Jej baterkami sú vnučky Zorka a Luna

Ona najradšej relaxuje so svojimi vnučkami – Zorou a Lunou, školáčkou a škôlkarkou. Bývajú v Malom Čepčine. „Prečo nás voláš baterky?“ občas sa spýtajú. „Lebo ma nabíjate,“ odpovie im.

S narodením jednej z nich sa jej spája aj najkrajší zážitok z operátorskej praxe. „Na svet jej pomáhala kolegyňa na tiesňovej linke, asistovala synovi pri pôrode doma. Do nemocnice sa nestihlo prísť. Našťastie, všetko dobre dopadlo,“ s vďakou spomína.

Pekné v jej práci je aj to, keď niekto poďakuje za rady, za pomoc. V zozname 150 až 180 hovorov za službu sa nájdu aj takí. Na druhej strane, najviac deprimujúce pre ňu sú situácie, keď volajú rodičia, že ich dieťa sa obarilo, vdýchlo niečo a dusí sa.

„To sú sekundy, ktoré aj ja vnímam najhoršie. A keď všetko dobre dopadne, aj mne sa uľaví,“ uzavrie Jana Šutiaková Agricolová s tým, že ľudia by mali pamätať na to, že niekto blízky bude raz potrebovať ich pomoc a mali by sa naučiť laicky ju poskytovať

„Ak je takýto človek na druhej strane linky, je tu oveľa väčšia nádej, že vzájomná spolupráca prinesie záchranu človeka, ktorý to potrebuje. Do škôl by sa, podľa mňa mala vrátiť výučba prvej pomoci, aby sa deti už v útlom veku naučili pomáhať. A keď by sa takto spolu podarilo človeka zachrániť, verte, je to úžasný pocit.“

Viera Legerská

KOMENTÁRANINY MILANA LECHANA

Vy sa pýtate, no a ja odpovedám

- Vypadávajú mi vlasy. Poradte mi, prosím, čo mám robiť, aby som ich všetky nestratil?
Gejza F., Bystrička
- Odkladajte si ich.

Blondepigram

Nemám rada vtipy, vážnou ostať chcem, no keď na svoju sliepku volám: – Na, pipi, ona kotkodáka: – Nepijem!

Športový kútik

Ten basketbal je ale čudný šport. Behajú, utekajú, strkajú sa a keď trafia do koša, hneď im to zospodu vypadne.

Celebrita a. h.

Svet je taký malý, že sa raz všetci stretne v posteli: Brigita Bardotová

Povzbudenie do života

Nič to, že nič neviete, aspoň sa v ničom nepomýlite.

Zelená strecha Košúty. Vlastníci bytovky na Ulici C. Majerníka v Košútoch sa rozhodli pre zelenú strechu a zatiaľ sú s jej prínosom spokojní. Foto: archív MN

Zelené strechy by nepochybne nášmu mestu veľmi pristali

V Martine sa nedávno uskutočnil workshop venovaný téme zelených vegetačných striech. Jeho cieľom bolo poskytnúť čo najviac informácií o výhodách a praktickom využití či údržbe tohto typu striech na bytových a rodinných domoch.

Záujem o zelené strechy v Martine narástol po tom, čo prvú takúto zrealizovalo na sklonku minulého roku Spoločenstvo vlastníkov bytov na Ulici C. Majerníka v mestskej časti Košúty. Pre toto zelené riešenie sa vlastníci rozhodli, lebo potrebovali nielen opraviť strechu, ale aj zvýšiť komfort bývania na vrchnom podlaží, keďže v zime bolo v bytoch chladno a v lete zase horúco.

Cieľ bol poskytnúť čo najviac informácií

„Práve to je cieľ workshopu, ktorý sme zorganizovali. Mal edukačný charakter a jeho obsahom bolo poskytnúť záujemcom čo najviac informácií o zelených vegetačných strechách, možnostiach ich tvorby, financovaní a údržbe,“ povedala poslankyňa a záro-

veň koordinátorka environmentálnych projektov mesta Martin Marcela Balošáková s tým, že mesto má záujem spracovať stratégiu zlepšovania životného prostredia, aby zmiernilo dopady meniacej sa klímy.

Dodala, že o zelených investíciách sa veľa hovorí, ale už menej je praktických výstupov, ako riešiť dopady klimatických zmien. „Práve zelené strechy by mohli byť jedným z nich,“ vysvetlila a dodala, že na workshop boli pozvaní predsedovia spoločenstiev vlastníkov bytov, správcovia bytového fondu, ale aj široká verejnosť.

V lete chladí, v zime izoluje

„Zaujíma ma táto téma, preto som prišiel,“ povedal Tomáš Kamien. „Bývam na Thurzovej ulici v centre mesta a myslím si, že aj tam sú možnosti budovať zelené strechy. Martin je uložený v kotline, máme problémy so znečistením, horúčavami v lete a rekonštrukciami striech tohto typu by sa klíma v meste mohlo pomôcť,“ podotkol.

O stretnutí mali záujem aj z bytového družstva. „Chodím na stretnutia vlastníkov

bytov a občas padne otázka týkajúca sa zelených striech a doposiaľ sme informácie o tomto spôsobe rekonštrukcie striech nemali. Verím, že ich tu získam a vítam iniciatívu mesta zorganizovať na túto tému informačné stretnutie,“ povedala Zuzana Muráňová z OSBD Martin.

Martin ako príklad záujmu o zelené riešenia

Iniciatívu mesta privítal aj Ján Rapan z Asociácie zelených striech a zelenej infraštruktúry. Povedal, že na Slovensku je málo miest, ktoré by prejavili takú dávku záujmu o zelené riešenia ako Martin.

Asociácia na svojej stránke (zelenestrechy.org) poskytuje množstvo informácií o tom, ako a prečo je výhodné zelené vegetačné strechy realizovať, sú tam uverejnené postupy a štandardy, ktoré treba dodržať i upozornenia na „slepé“ cesty, ktorým sa treba vyhnúť. V ponuke asociácie sú aj mená architektov, ktorí sa na Slovensku zelenými strechami zaoberajú.

Účastníkom workshopu na príklade 63 rokov starého bytového domu v Bratislave Ján Rapan vysvetlil, čo všetko

treba urobiť, aby sa rekonštrukcia podarila a priniesla riešenia vo forme lepších hydroizolačných a tepelnoizolačných vlastností bytového domu, komfort pre obyvateľov a aby okrem finančných úspor znamenala aj zlepšenie klímy v okolí domov, resp. v meste. Venoval sa aj kombinácii zelených striech a fotovoltiky, čo zase prináša aj energetické úspory.

Jeho kolega Branislav Sikielka sa zase venoval financovaniu takýchto projektov a možnostiam získania úverov zo ŠFRB a iných zdrojov, ktoré sa dajú individuálne nastaviť pre každý typ bytového či rodinného domu a rozsah rekonštrukcie.

Zelený koberec alebo pobytová strecha

V martinských Košútoch je zrealizovaný typ strechy zo zeleného koberca. Ján Rapan ale upozornil aj na to, že pri rozhodovaní o vegetačných strechách je dobre uvažovať aj o zriadení pobytovej strechy.

„Strechy, ktorá okrem zelene obsahuje aj architektonické prvky na posedenie, ležadlá, pergoly, vyvýšené záhony na pestovanie byliniek, čiže vytvorenie priestoru, ktorý okrem hydroizolačných a tepelnoizolačných benefitov prináša aj možnosti pre oddych obyvateľov – posedenie pri káve, knihe, šachu, na stretnutia s priateľmi a podobne,“ opísal.

Dodal, že v takomto prípade je možné na strechu doinštalovať výťah a požiarnu schodisko. Tento typ zelenej strechy zároveň odpovedá na problém miest, ktoré zápasia so zmenšujúcimi sa parkovými priestranstvami, keďže plochy zelene v mestách nie je možné násobiť. Pobytové zelené strechy túto potrebu riešia a majú potenciál zmeniť čistý finan-

čný náklad na niečo užitočné.

Na zelené strechy možno žiadať dotácie

Na rad prišli aj informácie o nákladoch. Ján Rapan ich vyčíslil na sumu od 350 do 500-tisíc eur v závislosti od rozsahu rekonštrukcie a veľkosti strechy, výberu pobytového typu strechy s architektonickými prvkami a riešením vodozádržných opatrení. Upozornil aj na to, že pri správe domu potom treba rátať aj s nákladmi na údržbu zelene. Tieto náklady je možné znížiť dotáciami z ministerstiev životného prostredia a hospodárstva, o ktoré sa treba uchádzať.

Netreba veľa času, potrebný je najmä záujem

Zriadiť zelenú strechu nie je časovo náročné. „Procesy od obhliadky objektu, spracovania projektovej dokumentácie, statického posúdenia a odstránenia vrstiev na streche trvajú zhruba mesiac, mesiac a pol a vytvorenie zelenej strechy asi dva týždne,“ hovorí Miloslav Haľama z ProArtDesign, architekt, ktorý spolupracoval aj na projekte zelenej strechy v Košútoch.

No zdôrazňuje, že každý objekt je iný, takže nejaké časové rozdiely sa pripúšťajú. Jednoznačne zelené strechy odporúča.

„Sú dva typy plochých striech. Tie, ktoré tečú a tie, ktoré budú tiecť. V Martine je veľa 60 a viacročných domov, ktoré ploché strechy majú a treba s nimi niečo robiť. Zelené strechy sú výhodnou alternatívou, lebo nielenže zlepšujú klímu, ale šetria aj peniaze, keďže, okrem iných výhod, minimálne dvakrát dlhšie na nich vydržia hydroizolačné vrstvy ako pri iných úpravách striech,“ dôvodí.

Dodáva, že streche v Košútoch sa darí a zdôrazňuje, že týždenne hovorí s ďalšími a novými ľuďmi, ktorí sa zaujímajú o zelené strechy na svojich domoch.

Viera Legerská

Bytovka na „Ambráku“ je už vyprázdnená, chcelo to silný žalúdok

Tony odpadu rôzneho druhu vypratali pracovníci Sociálneho podniku mesta Martin z bytového domu na Ulici Ambra Pietra. Zvládli to za tri týždne.

Plán martinskej radnice je jasný, zdevastovaná bytovka na Ulici Ambra Pietra, ktorá sa nachádza v širšom centre mesta, prejde zásadnou premenou. Po jej rekonštrukcii získa mesto 48 nových nájomných bytov. Aktuálne sa rieši financovanie rekonštrukcie. Potrebné peniaze získa mesto zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB). Výhodný úver s 1-percentným úrokom sa bude splácať 40 rokov, na čom sa budú podieľať predovšetkým nájomníci bytovky. Radnica rokuje aj s ministerstvom dopravy, pod ktoré spadá i výstavba, o dotácii na rekonštrukciu bytovky. Tá by mohla byť vo výške 35–40 % z nákladov na rekonštrukciu. Ak by rokovania boli vo finále úspešné, nižší by bol aj úver zo ŠFRB.

Totálna spúšť

Neslávne slávna bytovka je od minulého roku neobývaná, väčšina jej obyvateľov sa presťahovala do bytovky pri teplárni. Prázdna však ani zďaleka neostala. V bytoch ostali časti zničeného alebo už nepoužívaného nábytku – posteľe, skrine, stoly, kreslá, stoličky, rôzne plasty, rozbité sklo, oblečenie, vankúše, paplóny. Pracovníci Sociálneho podniku mesta Martin, ktorí bytovku tri týždne vypratávali, si museli poradiť aj s hnojivami či výkalmi.

„Tušili sme, čo nás asi čaká, ale až takú predstavivosť sme nemali. Interiér bytovky sme našli v žalostnom stave, taký neporiadok z nás asi nikto ešte nevidel,“ povedal Peter Ďurica, konateľ Sociálneho podniku.

Skôr, ako sa začalo s vyprázdňovaním bytovky a veľkým upratovaním, bolo treba priestory poriadne vydezinfikovať a pracovníkom zabezpečiť ochranný výstroj.

„Vidíte, aj rúška máme na tvárach, bez nich by to nešlo. Keď som sem prvý raz vošiel, prvé, čo mi napadlo, že sa na päte otočím. Ale niekto tu musí ten poriadok urobiť. Najhoršie na tom je, že upratujeme po ľuďoch. Nedá sa pochopiť, v akom stave tú bytovku nechali,“ povzdychol si jeden z pracovníkov sociálneho podniku.

Chlapi nielenže bytovku vypratávali, ale dbali aj na separovanie odpadu. Naplnili obrovské množstvo kontajnerov, vozidlá sa s nimi museli viackrát obrátiť.

Kto bude bytovku rekonštruovať?

Bytovka je už vyprataná, po dokončení administratívy

Vypratávanie bytovky trvalo tri týždne. Na starosti to mal Sociálny podnik mesta Martin. Foto: Roman Kopka

budú môcť nastúpiť stavebníci. Stavebné úpravy, vrátane riešenia architektúry, statiky, elektroinštalácie, vzduchotechniky a zdravotníckej, sú vyčíslené na viac ako 2,5 milióna eur. Dodávateľom rekonštrukčných prác sa po verejnom obstarávaní stala spoločnosť BM-MONT Čadca. V Martine vybudovala napríklad Centrum sociálnych služieb na Podháji a v súčasnosti finišuje s rekonštrukciou interiéru niekdajšej budovy Advokátskej komory, v ktorej dlhé roky sídlilo CVČ Kamarát.

Roman Kopka

Peter Ďurica, riaditeľ Sociálneho podniku mesta Martin. Foto: TV Turiec

Ozdravovanie sociálneho podniku pokračuje, perspektívne sa uvažuje aj o nových službách

Od roku 2021 má sociálny podnik aj mesto Martin. Jeho riaditeľom sa v minulom roku stal Peter Ďurica.

Čo vás motivovalo prihlásiť sa do výberového konania?

V tejto oblasti sa pohybujem už niekoľko rokov, vo svojom podnikaní som prichádzal do styku so všetkými pravidlami, ktoré určujú sociálne podnikanie. Nešiel som do neznámeho terénu. Keďže dovtedy som sa venoval sociálnemu podniku v menšom rozsahu, lákala ma možnosť širšieho záberu sociálneho podnikania v meste a možnosti jeho rozvoja. Preto ma oslovila výzva mesta, ktoré hľadalo pre toto podnikanie nového manažéra.

Vieme, že martinský sociálny podnik má na starosti údržbu mestských cintorínov a rozváža stravu do domácností. Čo ďalšie je v jeho pracovnej náplni?

Okrem toho ešte upratovanie sídla mestského úradu a potom drobné zákazky na objednávku mesta. Ide napríklad o havarijnú alebo aj bežné drobné opravy v budovách. Vieme reagovať doslova na

telefón. Máme to u nás nastavené tak, že čokoľvek bude mesto v rámci spoločensky prospešnej činnosti potrebovať, budeme sa to snažiť naplniť.

K výmene na poste riaditeľa došlo aj preto, že Sociálny podnik mesta Martin sa v minulom roku dostal do nepriaznivej ekonomickej situácie. Už sa to vyriešilo?

Podnik som preberal v situácii, keď bolo treba veľmi rýchlo nastaviť ozdravovanie. A ten proces stále beží. Ľudia majú vyplatené mzdy, voči odvodovým inštitúciám sme si už vyrovnali záväzky, teraz ešte postupne splácame záväzky voči veriteľom. Veľmi nám pomohol vklad mesta vo výške 50-tisíc eur, ktorý poslanci mestského zastupiteľstva v minulom roku schválili. Ak všetko pôjde tak, ako sme si naplánovali, do konca tohto roka by sme mali mať dlhy splatené.

Spomínali ste štyri základné druhy činnosti. Máte v pláne aj ďalšie?

Keď som v úvode naznačil možnosti rozvoja martinského sociálneho podniku, mal som

na mysli nielen stabilizovanie spomínanej štvorice aktuálnej pracovnej náplne, ale aj nové veci. Ak sa podarí hospodárenie sociálneho podniku ozdraviť a vytvoriť možno aj rezervný finančný vankúš, tak by sme mohli uvažovať o vytvorení malej výroby, kde by sme mohli zamestnať ešte viac zdravotne znevýhodnených ľudí či ľudí z marginalizovaného prostredia. Malo by ísť o nejakú jednoduchú výrobu, ktorú by zvládli, no pre nich by to znamenalo pracovnú príležitosť a možnosť byť užitočnými a prospešnými, čo určite pre kvalitu svojho života potrebujú. Ale teraz to nie je na programe dňa, možno v blízkej budúcnosti.

Koľko ľudí teraz sociálny podnik zamestnáva?

Dvadsať, plus osem máme dohodárov. Keďže podnik má prívlastok – sociálny, ide o ľudí zdravotne hendikepovaných alebo zo znevýhodneného sociálneho prostredia. Dohody vytvárame iba v situácii, keď pre istý druh práce nemáme celoročné uplatnenie, ale potrebujeme remeselné pokryť nejakú zákazku. V kolektíve máme šikovných ľudí – aj remeselníkov, elektrikára, murára, vodoinštalatéra, ale väčšina pracuje na pomocných prácach, niektorí aj s asistenciou.

Problémom boli donedávna subdodávky, lebo na niektoré práce ľudia v sociálnom podniku nestačili. Ako to vnímate?

Nemám nič voči subdodávkam, ak by z toho sociálny podnik mal zisk. Isté odborné práce, ak sa bavíme o budúcich možnostiach rozvoja sociálneho podniku a väčších zákazkách, treba zabezpečiť aj cez subdodávateľa. Tak to na trhu funguje. No toto rozhodnutie, isteže v nevyhnutných

prípadoch, by nemalo sociálny podnik ekonomicky poškodzovať. Zastrešovať všetky remeslá, niektoré i vysoko špecifické, zamestnanými ľuďmi je dnes ekonomicky nevýhodné.

Ak by ste boli v situácii, že zisk podniku by nemusel ísť na splátky, do čoho by ste investovali?

Určite do technického vybavenia – potrebujeme lepšie kosačky, pracovné náčinie a náradie napríklad. To by som uprednostnil.

Spomínali ste drobné práce pre mesto. Robíte ich aj pre mestské časti? Na ich podnet?

Áno, ak príde požiadavka o nacenenie nejakej zákazky a potom aj vykonanie práce v nejakom konkrétnom termíne, samozrejme, sme ústretoví dohode. Komunikácia s mestom je výborná, s jednotlivými odbornými referátmi sme našli spoločnú reč, nič nebráni naplneniu takýchto požiadaviek mestských častí.

Mnohí ľudia si spájajú termín sociálny podnik aj s tým, že môže poskytnúť servis aj pre nich. Trebárs pokosiť trávu, previezť nejaký materiál, poskytnúť službu, ktorú by inde našli ťažšie a s vyššími nákladmi. Je to možné?

Je to možné, ale v našom sociálnom podniku ide o perspektívnu možnosť. Keď sa dostaneme z dlhov, budeme rozvíjať aj takúto službu a už sme o tom na vedení mesta predbežne hovorili. Isteže, poskytovala by sa výlučne ľuďom, ktorí sú na pomoc odkázaní. Keď to bude aktuálne, urobíme kampaň najmä v seniorskom prostredí a budeme o tejto možnosti informovať aj na našej webovej stránke. Na ňu budeme postupne pridávať aj ďalšiu ponuku práce či služieb, ktoré budeme postupne rozvíjať.

Viera Legerská

Človek nikdy nesmie stratiť svoje sny

Z interiéru výstavy Jozefa Mužilu
v Turčianskej galérii Martin.
Foto: archív TG

Človek môže stratiť všetko, čo mal... ale v živote nikdy nesmie stratiť svoje sny, ideály a vieru, že sa jedného dňa splnia... Tieto slová vystihujú tvorbu kresliara, tvorcu inštalácií a objektov, maliara Jozefa Mužilu. Najnovšiu výstavu akademického maliara si môžete pozrieť v Turčianskej galérii Martin.

Dolnokubínsky rodák Jozef Mužila žije a tvorí v Martine. Jeho najnovší výstavný titul ...možnosti... je autorským konceptom fenoménov: možností, vzťahov a súvislostí.

Predstavuje nimi a cez výsledky svojej maliarskej a kresliarskej tvorby, autorskej knihy a frotáží,

vytvorených z odtlačkov z náhrobných kameňov na Židovskom cintoríne v Dolnom Kubíne.

Ako uvádza kurátorka výstavy Eva Luptáková, tvorivé umelecké zaujatia Jozefa Mužilu sú od začiatku jeho tvorby programovo nasmerované do oblasti štrukturálnej abstrakcie.

„Autora ani s vyše tridsaťročným odstupom nevyčerpáva budovanie obrazovej plochy, naopak, iniciuje jeho ďalšie inovatívne vizuálne a technické sondy,“ zdôrazňuje s tým, že akryl a jeho maliarsku reč tento postup rozvíja do veľmi osobitých formálnych i technologických väzieb.

„Mimoriadne postavenie v tomto smere majú vibrujúce optické vzťahy široko dimenzovaných farieb a ich akčná projekcia na plátno. Realizuje sa v súzvuku intuície, logickej úvahy a koncentrovanej technickej improvizácie,“ pokračuje kurátorka a dodáva, že autor pokračuje v maľovaní „tradičnej“ série obrazov, ktoré tvoria väčšinou vždy jediný celok.

Jozef Mužila sa narodil a vyštudoval Strednú umelecko-priemyselnú školu v Kremnici v odbore umelecké kováčstvo a potom pokračoval v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u profesorov Rudolfa Filu, Eugénie Lehotskej a Františka Stoklasa. Od roku 1992 žije a tvorí v Martine.

Kolekciu obrazov, ktorá je vystavená v Turčianskej galérii v Martine, dopĺňajú najnovšie diela autora.

Výtvarný koktejl z tvorivej dielne Jozefa Mužilu si môžete pozrieť na druhom poschodí galérie do 15. mája.

Viera Legerská
Zdroj: Turčianska galéria

KULTÚRNE MENU

●**Kino Moskva:** Ako zachrániť draka (19.–22. 4.), Kolaps (19. a 21.–22. 4.), Abigail (19. a 21.–22. 4.), Nina a tajomstvo malého ježka (25.–27. 4. a 29. 4.), Súperi (25.–26. 4.), Boy Kills World (25.–26. 4.), Martinský OTAKU: Spy X Family Code White Súperi (27. 4.), Spiaci účet (27. a 29. 4.), Filmový klub KM: Dokonalé dni (29. 4.).

●**Slovenské komorné divadlo:** Divadelník (23. 4.), Doma – všade – dobre – najlepšie (24. 4.), Zem pamätá (25. 4.), Traja veteráni (26. 4.), Sen noci svätajánskej (30. 4.), Doma – všade – dobre – najlepšie (2. 5.), Cirkus SKD (4. 5.), Hekuba (7. 5.) Bačova žena (9. 5.)

●**Silné reči.** Známa šou stand-up komikov sa uskutoční v kine Moskva 20. apríla o 19. h.

●**Jozef Mužila: Možnosti.** Nová výstava v Turčianskej galérii, ktorá je autorským konceptom možností, vzťahov a súvislostí v tvorbe. Potrvá do 15. mája.

●**Psiček a mačička.** Toto divadelko príde pre deti do Sommeliera na Ľadovni zahrať Divadlo Babscénus, 21. 4. o 15.30 h.

●**Ján Bogdan – sólo Tour.** Koncert violončelistu sa uskutoční 21. 4. o 19. h v Evanjelickom kostole na Memorandovom námestí.

●**Lord Norton a sluha James** (po dvadsiatich rokoch). Komedijná dvojica sa predstaví 22. 4. o 19. h v Strojári.

●**Krvavé peniaze.** Divadelnú detektívku prinesie do Martina Divadlo Múza Teatro, ktoré ju uvedie v spolupráci s L + S Štúdio v Strojári 26. 4. o 19. h.

●**Lukáš Adamec.** V rámci svojho Bodka tour vystúpi 27. 4. o 19. h v Barmuseu.

●**Ochotnicke nedele.** Javisko kina Moskva bude tentoraz patriť Nízkočučnému životu, inscenácii Žabokreckého ochotníckeho divadla. Komédiu si môžete pozrieť 28. apríla o 17. h.

●**Turčianske javisko 2024.** Krajská divadelná súťažná prehliadka sa uskutoční 27.–29. apríla v SKD od 9.–22. h.

●**Láska na dedine.** Tradície a remeslá na monotematickej nedeli v Múzeu slovenskej dediny 28. 4. od 10. h. (VL)

Martinskému športu kraľovala atletika, no rastie jej silná konkurencia

Mesto ocenilo desiatku najúspešnejších športovcov za rok 2023. Ocenené boli aj tri najlepšie športové kolektívy a aj osobnosti martinského športu. Niektoré mená sú známe, ďalšie sa známymi čoskoro stanú.

Je to už dlhoročná tradícia, s príchodom jarného obdobia sa v Martine vyhlasujú najúspešnejší športovci mesta za uplynulý rok. Zasadačka na mestskom úrade sa v tretí marcový piatok opäť okrem dekorovaných športovcov zaplnia aj ich rodinnými príslušníkmi, kamarátmi, priateľmi, trénermi či funkcionármi klubov. Ocenenia aj za prítomnosti poslancov a nestorov martinského športu odovzdávali Ján Danko, primátor Martina a zástupcovia primátora Adam Žilák a Stanislav Thomka.

„Som nesmierne rád, že naši športovci a športové kolektívy dlhodobo potvrdzujú svoju kvalitu a vysokú úroveň, ale veľmi si cením aj nové ocenené tváre. Vôbec prvýkrát sme ocenili reprezentantov mesta v biatlone,

bežeckom lyžovaní či vzpieiraní. Športov, kde Martinčania vynikajú, je stále viac a ja ako primátor môžem už len jedinú: poďakovať im za to, že šíria dobré meno nášho mesta a zároveň sľúbiť, že aj naďalej budeme pokračovať v budovaní športovej infraštruktúry a podpore športu tak, ako budeme môcť,“ vyhlásil Ján Danko, primátor mesta Martin.

Pripomeňme si, že ocenení boli desiatka najúspešnejší športovci a športovkyne a tri športové kolektívy. Odovzdané boli aj dve ocenenia za celoživotný prínos športu. Súčasťou slávnostného programu je aj dekorovanie najúspešnejších účastníkov Martinskej celoročnej olympiády rekreačných športovcov podľa jednotlivých kategórií.

Športovci a športovkyne vo svojich príhovoroch viackrát zdôraznili, že si ocenenia vážia a sú vďační za to, že ich výkony neostali bez odzvy. Je to odmena za ich výkony, ktoré si okrem talentu vyžadujú aj veľa tréningového úsilia, odriekania, trpezlivosti i bojovnosti. Lebo nie vždy

všetko ide ľahko a veľakrát je treba aj zaťať zuby.

Atletika vyčnievala

Pri pohľade na rebríček najúspešnejších športovcov mesta za rok 2023 možno konštatovať, že mu kraľuje kráľovná športu – atletika. Reprezentantky AK ZTS Martin získali až štyri ocenenia. Zobrali prvé dve miesta z desiatky ocenených jednotlivcov, uspeli aj v kategórii Talent roka a prvenstvo získali aj medzi športovými kolektívami.

„Za posledné roky to bola asi naša najúspešnejšia sezóna, ktorá vyvrcholila 2. miestom na majstrovstvách Slovenska družstiev. Určite nám to dodalo veľa energie do ďalšej práce, ktorú by sme viaceré z nás chceli zúročiť na ME v atletike do 18 rokov, ktoré budú v Banskej Bystrici. Odkedy trénujeme na novom atletickom štadióne, naše výkony sa zlepšujú. Už sa tešíme aj na tribúnu, ktorá sa aktuálne buduje, v jej útrobách nájdeme aj potrebné zázemie, ktoré nám zatiaľ chýbalo. Určite k našim dobrým výsledkom prispieva aj to, že sme dobrý

kolektív, navzájom sa podporujeme a pomáhame si,“ povedala prekážkarka a viacbojárka Laura Frličková, najúspešnejšia športovkyňa mesta Martin za rok 2023.

„Potvrdzujem, že sme dobrou partiou, prajeme si navzájom, rozumieme si. A poďakovať sa musíme aj našim trénerom, ktorí majú veľký podiel na tom, že sa nám tak darilo,“ doplnila kolegyňu z družstva Michaela Grossová.

Vek je len číslo

Miesto v desiatke najúspešnejších si našiel aj všestranný športovec Ján Holiga. Nebolo to po prvý raz, tentoraz bol ocenený za úspechy v bežeckom lyžovaní. „Do tretice všetko dobré. Možno som tu bol dnes naposledy, predsa len rôčky pribúdajú. Ako 46-ročný športovec sa medzi touto mladou cítim dobre, snáď to bude aj pre ňu motiváciou, že športovať sa dá aj v tomto veku. Len si treba udržiavať fyzickú kondíciu, čo je prospešné aj pre zdravie.“

V spoločnosti najúspešnejších športovcov sa po prvý

raz ocitla Barbora Šimečková. Už z jej priezviska je zrejme, znalci martinského športu to vedia, že sa venuje rádiorientačnému behu, k čomu ju priviedli jej rodičia, ktorí v minulosti boli na tomto fóre tiež ocenení.

„Cením si, že môžem byť v tejto spoločnosti, je to také podčiarknutie toho všetkého, čo sa mi vlani podarilo na majstrovstvách sveta dosiahnuť. Rádiorientačný beh možno nie je divácky veľmi atraktívny, beháme po lese, no ja ho mám veľmi rada. Športujeme v prírode, v peknom prostredí, čo viac si môžeme želať. A u nás na Slovensku, ale aj tu v Martine a v jeho blízkom okolí máme

pre svoj šport ideálne podmienky,“ podotkla majsterka sveta Barbora Šimečková.

Bola to parádna jazda

K oceneným kolektívom zaslúžene patria aj hokejistiky MHK Martin, ktoré si vlani vybojovali titul majsteriek Slovenska.

„Bola to parádna jazda, na ktorú sa len tak nezabúda. Boli sme veľmi rady, že sme nadviazali na naše slávne predchodkyne a po dlhých rokoch sme pre Martin získali ďalší titul. Bol to v poradí už jedenásty. V aktuálnej sezóne ho síce neobhájime, kolektív sa výrazne zmenil a omladol, no všetci veríme, že náš čas vďaka poctivej a trpezlivej

práci v priebehu jedného či dvoch rokov opäť príde,“ povedala jedna z opôr MHÁK Martin – Nina Štrbáková.

Tie deti bola radosť trénovať

Ocenenie za celoživotný prínos pre šport v tomto roku spolu s futbalistom Matejom Sivom získal pedagóg a hokejový tréner Miroslav Révay.

„Priznám sa, že som na jednej strane dojatý a zároveň aj pyšný. Chcel by som sa poďakovať môjmu otcovi, ktorý ma k športu priviedol a aj manželke a deťom, ktoré ma v tom, čo som robil, podporovali. Bola to úžasná práca, ktorá bola zároveň aj mojím veľkým koníčkom. Spomínam si na mnohých chlapcov,

ktorých sme aj spolu s mojimi trénerskými kolegami v žiackom veku viedli. Viacerí z nich majú za sebou úspešné kariéry, boli reprezentantmi, presadili sa v zahraničí, patrili k oporám svojim tímov. V našich hokejových triedach sa zišli také skvelé deti, že ich bolo radosť trénovať. Samozrejme, boli aj bežári, ale bez nich by to tiež nešlo. Cením si na mnohých, ako rozvíjali svoj talent, ako poctivo pristupovali k svojim povinnostiam, ako sa chceli stále zlepšovať. Aj preto to mnohí dotiahli tak ďaleko. Rád na všetkých spomínam,“ vyznala sa martinská hokejová legenda – Miroslav Révay.

Roman Kopka

Najúspešnejší športovci mesta za rok 2023 - prehľad ocenených

Laura Frličková - najúspešnejšia športovkyňa mesta Martin za rok 2023. Foto: Slovenský atletický zväz

Športovec roka 2023

1. miesto: Laura Frličková – atletika

V roku 2023 sa členka AK ZŤS Martin stala majsterkou Slovenska v behu na 60 a 100 m prekážok, je vicemajsterkou Slovenska v päťboji, získala bronzovú medailu z majstrovstiev Slovenska v sedemboji. Slovensko reprezentuje aj na medzinárodných stretnutiach a patrí k jeho oporám. Laura sa

vlani zúčastnila aj Európskeho olympijského festivalu v Maribore a v behu na 100 m prekážok si vybojovala finálovú miestenku. Jej konečné 7. miesto v silnej konkurencii je nepochybne ďalším povzbudivým úspechom do ďalšej športovej kariéry. Jej najväčším snom je dostať sa na olympiádu. Našliapnuté na to má veľmi dobre.

2. miesto: Dominika Brnová – atletika

Členka AK ZŤS Martin, ktorej učaroval oštep, sa po zranení dostala opäť do skvelej formy a vlani získala titul majsterky Slovenska v kategórii junioriek, pričom svoju medailovú zbierku rozšírila aj o striebro medzi ženami v kategórii do 23 rokov. Dominika sa venuje aj hádzanej a patrí k oporám kolektívu dievčat MHÁK Martin.

3. miesto: Anika Bolčíková – golf

Členka slovenského národného golfového tímu sa v roku 2023 stala majsterkou Českej profesionálnej golfovej asociácie na rany a víťazkou 2. ročníka turnaja PGA Slovakia & Marián Hossa Invitational. Presadila sa aj na významných medzinárodných podujatiach, k jej úspechom nepochybne patrí postup z deleného 4. miesta v predkvalifikácii do finálovej kvalifikácie na LET 2024 a zisk 7. kategórie na LETAS, či 16. miesto zo Santander Golf Tour.

4.–10. miesto (podľa abecedného poradia)

Martin Cienik – biatlon

Člen ŠKP Martin sa v sezóne 2022/2023 v kategórii starších dorastencov prebojoval až na čelo rebríčka Slovenského pohára, vlani vyhral aj jeho letnú edíciu. V roku 2023 sa stal vo svojej kategórii majstrom Slovenska, potešila ho aj strieborná medaila z medzinárodných majstrovstiev Českej republiky v biatlone na kolieskových korčuľoch. Za vrchol doterajšej úspešnej kariéry považuje 8. miesto v šprinte a 12. miesto v stíhacích pretekoch na minuloročných letných majstrovstvách sveta v biatlone na kolieskových lyžiach v Osrblí.

Elodie Delton – tanec

Reprezentantka klubu Martico New Age Martin získala v roku 2023 na UNLIMITED Dance cup 3. miesto v Slovenskom pohári DVK Disco Dance, na Grimm Dance cup vybojovala dve druhé miesta v hip hope v skupine a battle. Darilo sa jej na súťažiach Dance Motion v Trenčíne, Deep Dance League v Martine, 1. miesto

Takéto pekné ocenenia si prevzali najlepší športovci mesta Martin za rok 2023. Foto: archív mesta Martin

získala v súťaži o Tanečný pohár v disco tancoch. Víťazstvo dosiahla aj na majstrovstvách Slovenska v battle hip hope, v kategórii duo získala 2. miesto a v kategórii sólo sa umiestnila na 3. mieste. Na majstrovstvách Slovenska Disco Dance získala 3. miesto. Na súťaži IDO (AJDIOU) Svetového pohára v hip hope vytancovala 5. miesto v sólo dievčatá a duo.

Lenka Ďudíková – vzpieranie

Rok 2023 bol pre Lenku veľmi úspešný a zároveň aj posledným rokom v ženskej kategórii 18–34 rokov. Dosiahla veľmi pekné 4. miesto v CrossFit Open na Slovensku, zúčastnila sa CF Open, zo všetkých žien v rámci Slovenska skončila na 4. mieste. Stala sa majsterkou Slovenska vo vzpieraní žien, v kategórii do 59 kg a obhájila tak už po 4.-krát prvé miesto od roku 2018. V ligovej súťaži žien skončila s jej tímom z Kysuckého Nového Mesta na 3. mieste. V súťaži Big Summer Games, vybojovala 4. miesto a vyhrala hneď prvú disciplínu, ktorá mala vzpieračský charakter a to trh v podobe 77,5 kg. V Ul-

time Fitness v Olomouci, v elitnej súťaži dvojíc, jej patrí 1. miesto.

Ján Holiga – bežecké lyžovanie

Člen KBL Martin a ŠKP Martin reprezentuje naše mesto na mnohých podujatiach doma aj v zahraničí. A veľmi úspešne. Vlani na domácom šampionáte získal titul majstra Slovenska vo svojej vekovej kategórii a v spoločnej kategórii mužov a juniorov získal bronzovú medailu. Stal sa celkovým víťazom Slovenského pohára vo svojej kategórii, na medzinárodných pretekoch Biela Stopa obsadil v absolútnom poradí na 25 km trati 2. miesto a vo svojej vekovej kategórii zvíťazil. Ako slovenský reprezentant v kategórii Masters sa zúčastnil na majstrovstvách sveta Masters v rakúskom Seefeld, kde získal vo svojej vekovej kategórii trikrát zlatú a jednu striebornú medailu. Na medzinárodných pretekoch FIS na Štrbskom plese obsadil druhé miesto a na konci sezóny zvíťazil na pretekoch Štrbské bežky.

Barbora Šimečková – orientačný beh

Šport bol od malička jej sú-

časťou. Venovala sa plávaniu, atletickým pretekom, neskôr sa pridala k rádiorientačnému behu, ktorému sa venujú aj jej rodičia a súrodenci. Na mnohých medzinárodných podujatiach sa prezentovala výbornými výkonmi, patrí k absolútnej svetovej špičke, čo potvrdila aj ziskom viacerých medailí. Vlani sa dočkala aj tých najcennejších, na majstrovstvách v Liberci získala titul majsterky sveta v šprinte.

Marko Šupica – tenis

Člen TKM Martin v celoslovenskom rebríčku za rok 2023 skončil na 15. mieste medzi mladšími žiakmi. V uplynulom roku vyhral svoj prvý turnaj v dvojhre v Partizánskom, ďalej tri turnaje v štvorhre, stal sa aj halovým majstrom v Stredoslovenskom kraji v dvojhre aj v štvorhre v kategórii mladších žiakov a postúpil na majstrovstvá Slovenska, ktoré sa konali tento rok v januári. V halových majstrovstvách v Stredoslovenskom kraji starších žiakov sa prebojoval do finále štvorhry.

Matúš Tropp – tanec

Člen DEEP DANCE CLUBu je viacnásobným majstrom sveta v disco sólo deti, disco

sólo juniori I. a II. Za všetky jeho minuloročné úspechy spomeňme 1. miesto na majstrovstvách sveta street show Slovinsko, 1. miesto na majstrovstvách Európy Disco Dance vo Švédsku v kategórii sólo chlapci, zlaté umiestnenie si vytancoval spolu s Alžbetou Hlavňovou na majstrovstvách sveta Disco Dance v Českej republike a na stupňoch víťazov stál aj v rámci mnohých slovenských súťaží, ako sú majstrovstvá Slovenska v disco dance, Deep Dance League Martin a Unlimited dance cup Levice a Slovenský pohár v Považskej Bystrici.

Športový talent roka Jasmína Hrašková – atletika

Zverenkyňa trénera Dušana Machníka absolvovala prvé preteky v drese AK ZŤS Martin v atletickej hale v Bratislave vo vrhu guľou vo februári 2023, kde dosiahla výkon 9,5 metra. Postupne sa zlepšila o tri metre. Zvíťazila v dvoch pretekoch slovenskej dorasteneckej ligy družstiev, stala sa majsterkou SR vo vrhu guľou v kategórii starších žiakov. Reprezentovala Slovensko na medžištátnom stretnutí v atletike ČR, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko a Slovinsko. Je držiteľkou aj turčianskeho rekordu vo vrhu guľou st. žiakov. Príležitostne preteká aj v hode oštepom. Na majstrovstvách SR st. žiactva obsadila v oštepe 5. miesto. Je dorasteneckou reprezentantkou Slovenska. Taktiež je v širšom výbere Slovenska a pripravuje sa na majstrovstvá Európy do 18 rokov.

Športový kolektív roka 2023

1. Atletický klub ZŤS Martin – družstvo dorasteniek
Družstvo dorasteniek získalo v roku 2023 1. miesto na

majstrovstvách Stredoslovenskej oblasti, 1. miesto na majstrovstvách Slovenska v cezpoľnom behu družstiev, 2. miesto v Slovenskej dorasteneckej lige a 2. miesto na majstrovstvách Slovenska družstiev dorastu. Ich trénermi sú Ján Gigac, Pavol Zemko, Luboš Komárek a Dušan Machník. Na majstrovstvách oblasti jednotlivcov získali členky družstva 6 zlatých, 10 strieborných a 4 bronzové medaily. Na majstrovstvách Slovenska 4 zlaté, 7 strieborných a 3 bronzové medaily. Reprezentačné štarty majú za sebou Alexandra Moricová, Jasmína Hrašková a Laura Frličková.

2. DEEP DANCE CLUB

V roku 2023 získal Tanečný klub Deep viaceré tituly 7-násobný majster, 8-násobný vicemajster a 5-násobný bronzový medailista majstrovstiev Slovenska v DISCO DANCE disciplínach. Majster SR a 2-násobný vicemajster SR v hip hop disciplínach. Na európskom šampionáte v štýle HIP HOP získali tanečníci titul II. vicemajstra Európy a v DISCO DANCE disciplínach získali titul majstra a 3-násobného vicemajstra a 1 x titul II. vicemajstra Európy. Tanečníci DISCO DANCE disciplín sa zúčastnili aj svetového šampionátu, kde sa postarali o 4-násobný titul majstra sveta, 2-násobného vicemajstra a 3-násobného bronzového medailistu sveta. V DISCO SHOW disciplíne získali titul majstra sveta.

3. MHK Martin – ženy

Vlani po dlhých 14 rokoch získali martinské hokejistky titul majstrier Slovenska, keď v napínavej finálovej sérii po kvalitných a obetavých tímových výkonoch zdolali Popradské líšky 2:1 na zápasy. V 30-ročnej histórii klubu tak do najcennejšej zbierky pribudol už 11. majstrovský titul. Martinčanky pravidelne nastupujú aj v reprezentač-

Miroslav Révay si od predstaviteľov mesta Martin prevzal ocenenie za celoživotný prínos pre šport.
Foto: archív mesta Martin

nom drese. Obliekli si ho štyri hráčky v kategórii senioriek, dve hráčky v kategórii junioriek a dve hráčky v kategórii do 16 rokov. Seniorky klub reprezentovali na majstrovstvách sveta "A" kategórie a juniorky na majstrovstvách sveta ELIT kategórie. Štyri hráčky nás reprezentovali v kategórii talentovaných žiačok na podujatiach "Hokejovej galaxie".

Čestné uznanie za celoživotný prínos pre šport 2023

Miroslav Révay – hokej

Rodák z Bratislavy sa začal hokeju venovať v roku 1962 po presťahovaní do Trenčína. Hrával aj v Liptovskom Mikuláši, Zvolene a napokon zakotvil v roku 1974 v Martine, kde o tri roky na to bol po ťažkom úraze nútený ukončiť aktívnu činnosť. Hokeju však ostal ďalej verný, ako diplomovaný tréner sa stal vedúcim trénerom športových hokejových tried na ZŠ Gorkého, kde pôsobil až do roku 2004. V júni 1997 sa zúčastnil ako tréner výberu Slovenska starších žiakov turnaja v kanadskom Edmontone a v tom istom

roku sa spolu s Ladislavom Spišiakom tešili so zverencami z titulu majstra Slovenska. V roku 1998 zase v rakúskom Zell am Zee obsadil mladší dorast 1. miesto.

Počas svojej trénerskej kariéry sa Miroslav Révay so svojimi kolegami – Spišiakom, Mrukvičovcami, Šajbenom, Farkašom, Žiačikom a Hazuchom podieľal na výchove takých skvelých chlapcov, mnohí z nich boli aj reprezentanti, ako boli napríklad P. Bartoš, R. Somík, A. Novotný, D. Babka, Török, P. Krecháč, F. Šimka, F. Skladaný, M. Macho, M. Valent, R. Pánik či J. Markovič. V roku 2011 bol ocenený za svoju prácu Plaketou J. A. Komenského a v roku 2018 mu bol odovzdaný Pamätný list, pri príležitosti 85. výročia založenia organizovaného hokeja v Martine, za osobnú angažovanosť a rozvoj hokeja v meste Martin.

Matej Siva – futbal

Odchovanec martinského futbalu, ktorý stále aktívne hráva za MŠK Fomat Martin a patrí k jeho oporám, odohral v najvyššej slovenskej lige 177 zápasov a strelil v nich 10 gólov. V drese Ružomberka,

v ktorom pôsobil v rokoch 2005–2010, získal majstrovský titul a aj Slovenský pohár. Z Liptova sa presťahoval na sever Čiech do Teplic, v najvyššej českej futbalovej lige odohral v rokoch 2010–2012 ďalších 52 ligových zápasov a dal v nich tri góly. Pôsobil aj v Myjave, Trnave, Borčiciach, ešte pred Ružomberkom vo Veľkom Lapáši a nedávno v Sučanoch. Matej Siva reprezentoval Slovensko v kategórii hráčov do 21 rokov, na konte má 5 zápasov. Štarty si pripísal, bolo ich 11, aj v európskych futbalových pohároch.

Vítazi 19. ročníka MCORŠ

Lucia Rošteková – v kategórii predškolačky, žiačky, dorastanky a juniorky

Tatiana Kostolníková – v kategórii ženy a veteránky
Richard Zachar – v kategórii predškolači, žiaci, dorastenci a junióri

Jozef Maskál – v kategórii muži a veteráni

Roman Kopka

FIVA WORLD RALLY
SLOVAKIA 2024

500 km slovenských FIVA World rally Slovakia 2024

BRATISLAVA · KOŠICE · VYSOKÉ TATRY · BOVNICE · SLOVENSKEJBYČE
500 km
SLOVENSKEJBYČE

ROYAL PALACE
TURČIANSKE
TEPLICE
29. 5. 2024
OD 14:30
DO 17:30

26. – 31. 5. 2024

SVETOVÁ JAZDA SRDCOM EURÓPY
WORLD RIDE IN THE HEART OF EUROPE

ORGANIZÁTOR:

GENERÁLNY PARTNER:

HLAVNÝ PARTNER:

OFICIÁLNY AUTO-

OFICIÁLNE HODINKY:

PARTNER:

